

PROTOKÓŁ KONTROLI

przeprowadzonej w **Urzędzie Miejskim w Bieruniu**, ul. Rynek 14, 43-150 Bieruń, zwanym w dalszej treści protokołu „Urzędem” lub „Gminą”. Statystyczny numer identyfikacyjny REGON: 271504897.

Burmistrzem Miasta Bieruń od dnia 29.10.1998 r. jest Pan Ludwik Jagoda.

Funkcję Zastępcy Burmistrza Miasta pełni od dnia 01.11.1998 r. Jan Podleśny.

Naczelnikiem Wydziału Gospodarki Komunalnej jest od dnia 15.10.1993 r. Pan Jan Stocki.

Kierownikiem Referatu Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa jest od dnia 01.07.1993 r. Pan Grzegorz Plewniak.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5]

Kontrolę przeprowadzili kontrolerzy Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach:

- Katarzyna Gradzik inspektor kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia nr 046060 z dnia 20 maja 2005 r., w okresie od 23.05.2005 r. do 24.06.2005 r., z przerwą w dniach: 2-3 czerwca 2005 r.
- Janina Balas starszy inspektor kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia nr 046077 z dnia 6 czerwca 2005 r., w okresie od 6.06.2005 r. do 17.06.2005 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Kontrolą objęto gospodarowanie odpadami opakowaniowymi i poużytkowymi przez Urząd Miejski w Bieruniu w latach 2002-2005 (I kwartał).

W toku kontroli ustalono:

Użyte w niniejszym protokole skróty oznaczają:

- ustawa o NIK – ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.),
- K.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.),
- ustawa o odpadach – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 ze zm.),
- ustawa Prawo ochrony środowiska – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 ze zm.),

- ustawa o opłacie produktowej – ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. Nr 63, poz. 639 ze zm.),
- ustawa o zamówieniach publicznych – ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664 ze zm.),
- ustawa Prawo zamówień publicznych - ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 ze zm.),
- ustawa o samorządzie gminnym – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.),
- rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami – Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620).

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła w dniach od 10.06.2003 r. do 17.07.2003 r. w Urzędzie kontrolę w zakresie pozyskiwania i wykorzystania w latach 1998-2003 środków finansowych z funduszu PHARE. Delegatura NIK w Katowicach wystosowała do Burmistrza Miasta w dniu 4.08.2003 r. wystąpienie nr LKA-41019-1-03 wraz z zaleceniami pokontrolnymi. Pismem nr B-0717/94/VIII/03 z dnia 11.08.2003 r. Burmistrz Miasta zgłosił zastrzeżenia do sformułowanych w wystąpieniu ocen. Zastrzeżenia Burmistrza Miasta Bieruń rozpatrzyła Komisja Odwoławcza NIK – Delegatury w Katowicach w dniu 20.08.2003 r.

Prezes NIK nie zatwierdził uchwały Komisji Odwoławczej i działając na podstawie art. 56 ust. 5 ustawy o NIK powołał Komisję Rozstrzygającą, która po dokonaniu analizy akt kontroli, protokołu kontroli i wystąpienia pokontrolnego, w dniu 8.09.2003 r. podjęła uchwałę Nr 60/2003 zmieniającą treść wystąpienia, m.in. poprzez usunięcie z treści wystąpienia pokontrolnego ogólnej negatywnej oceny działalności Urzędu, skreślenie części zdań w nim zawartych, jak i wykreślenie wniosków pokontrolnych.

[Dowód: akta kontroli str. 6-22]

1. Sprawy organizacyjne

W strukturze organizacyjnej Urzędu wyodrębnione zostały m.in.:

w ramach wydziałów Urzędu: Wydział Gospodarki Komunalnej (zwany dalej „WGK”),
w ramach referatów Urzędu: oraz Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa (zwany dalej „ROŚRiL”),

których zadania określały odpowiednio § 31 oraz § 33 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bieruniu (zwany dalej „Regulaminem”), wprowadzony w życie Zarządzeniem Nr B/2/2002 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 19.11.2002 r. (zmieniony Zarządzeniami Nr

B/42/2004 i B/97/2004), a następnie § 35 i § 37 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu wprowadzony Zarządzeniem Nr B/2/2005 Burmistrza Miasta Bierunia z dnia 5.01.2005 r.

[Dowód: akta kontroli str. 23-27]

Do zakresu działania WGK należały m.in. następujące zadania:

wśród zadań podstawowych

- Oczyszczanie miasta, utrzymanie zieleni, zapewnienie stanu technicznego ulic i mostów, oświetlenie uliczne, gospodarka mieszkaniowa, komunikacja zbiorowa,
- Tworzenie warunków do pełnego zaspokojenia zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej pod względem liczby jak i jakości usług komunalnych,

w zakresie czystości

- Nadzór nad utrzymaniem prawidłowego stanu sanitarnego miasta, w tym kompleksowym utrzymaniem czystości, likwidacją dzikich wysypisk i ich rekultywacją.
- Planowanie i nadzór nad realizacją segregacji indywidualnej surowców wtórnych.
- Planowanie i koordynacja działań związanych z gospodarką odpadami na terenie miasta.
- Zabezpieczanie czystości i porządku przy organizacji imprez lokalnych.
- Współpraca z gminami ościennymi w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi.
- Realizacja zadań w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującym regulaminem.

w zakresie ewidencji działalności gospodarczej

- Wydawanie koncesji na usuwanie nieczystości komunalnych zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

[Dowód: akta kontroli str. 40-44]

Zgodnie z wyjaśnieniem Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej, do zadań Wydziału Gospodarki Komunalnej należało również przekazywanie sprawozdań do marszałka województwa i wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej o rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych na terenie gminy, przekazanych do odzysku i recyklingu oraz o wydatkach poniesionych na te działania.

[Dowód: akta kontroli str. 79]

Do zadań ROŚRiL należało m.in.:

w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej

- Prowadzenie kontroli w zakresie przepisów o ochronie środowiska.
- Występowanie do Inspektora Ochrony Środowiska o podjęcie odpowiednich działań jeżeli powstaje podejrzenie co do naruszenia przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska.

- Przyjmowanie informacji o odpadach nie niebezpiecznych wytwarzanych w ilości do 5000 t rocznie.
- Opiniowanie wniosków o zezwolenie na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych oraz odpadów innych niż niebezpieczne, a wytwarzanych w ilości powyżej 5000 t rocznie.
- Wydawanie zezwoleń na tymczasowe gromadzenie odpadów na terenie zakładów wytwarzających odpady do czasu ich utylizacji lub wywiezienia przez wyspecjalizowane jednostki.
- Przygotowanie opinii dotyczących wydanych przez Wojewodę zezwoleń na prowadzenie działalności, w wyniku której powstają odpady niebezpieczne lub odpady inne niż niebezpieczne w ilości powyżej jednego tysiąca ton rocznie z wyłączeniem odpadów komunalnych.
- Uzgardnianie z wytwarzającymi odpady sposobu postępowania z odpadami innymi niż niebezpieczne w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach, w tym wnioskowanie do Rady Miejskiej o podjęcie uchwały o nałożeniu obowiązku uzgardniania, o którym mowa wyżej.
- Wnioskowanie do wojewody o cofnięcie zezwolenia, o którym mowa wyżej w przypadku naruszenia pusty lub nie przestrzegania warunków określonych w zezwoleniu.
- Opracowywanie do zezwoleń wydanych przez wojewodę odbiorcom odpadów niebezpiecznych opinii w zakresie ich usuwania, transportu, wykorzystania lub unieszkodliwiania, a w przypadku ich składowania opinii uzgardniającej.
- Inicjowanie opracowania programu ochrony środowiska.
- Wnioskowanie do Rady Miejskiej o uchwalenie rocznego planu przychodów i wydatków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz nadzór nad realizacją.

inne zadania

- Zlecenie opracowania programów, koncepcji, ekspertyz, projektów itp. związanych z ochroną środowiska, rolnictwem, leśnictwem, górnictwem, ochroną przeciwpowodziową itp.
- Realizacja drobnych zadań związanych z ochroną środowiska, rolnictwem, leśnictwem, ochroną przeciwpowodziową itp.

[Dowód: akta kontroli str. 47-53]

Na podstawie § 14 Regulaminu, Zastępca Burmistrza w ramach swych obowiązków odpowiadał za:

- gospodarke mieniem komunalnym,
- zaopatrzenie gminy w media,
- utrzymanie czystości, zieleni, ochrony środowiska

i w tym zakresie koordynował i nadzorował pracę m.in. WGK i ROŚRiL.

[Dowód: akta kontroli str. 29-30]

Na pytanie dlaczego, zakresy obowiązków Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej oraz Kierownika Referatu Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa nie obejmują nadzorowania wszystkich zadań przypisanych w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Bieruniu kierowanym przez nich komórkom, a w szczególności dotyczących zadań gminy wynikających z ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o odpadach, Burmistrz Miasta odpowiedział: *„Przy opracowaniu zakresów obowiązków ww. pracowników przyjęto zasadę unikania powtarzania tych samych zapisów w zakresach obowiązków i Regulaminie Organizacyjnym Urzędu. Z istoty zajmowanych przez te osoby stanowisk wynika, że pełnią one funkcje kontrolne i nadzorcze w zakresie zadań realizowanych przez podległe im komórki organizacyjne, przy czym w zakresach obowiązków ujęto blokowo najważniejsze zadania bez szczegółowości. Regulamin Organizacyjny zawiera najistotniejsze zadania i w miarę zmian przepisów nakładających nowe zadania jest okresowo aktualizowany. W obu zakresach obowiązków pracowników wymienionych na wstępie umieszczono zapis „wykonywanie innych prac zleconych przez Burmistrza” pozwalający na zapewnienie spójności pomiędzy omówionymi wyżej dokumentami.*

[Dowód: akta kontroli str.56-65, 74-75]

W związku z art. 35 ust. 1-3 ustawy o opłacie produktowej, burmistrz miasta jest obowiązany do sporządzenia rocznego sprawozdania, o rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych na terenie gminy, przekazanych do odzysku i recyklingu oraz o wydatkach poniesionych na te działania, i przekazania marszałkowi województwa i wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zgodnie z art. 26 i 28 ustawy o odpadach do kompetencji burmistrza miasta należy opiniowanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Na pytanie „Dlaczego ww. zadania nie zostały uwzględnione ani w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Bieruniu, ani też nie zostały wpisane w zakresy obowiązków pracowników?” Burmistrz Miasta podał w wyjaśnieniach: *„Nawiązując do złożonego zapytania z dnia 21 czerwca 2005 roku wyjaśniam, że w związku z ciągłymi zmianami przepisów i nakładaniu na gminy nowych obowiązków, wprowadzane są one do Regulaminu Organizacyjnego i zakresu obowiązków pracowniczych „hasłowo-nazwa danej ustawy”.*

Enumeratywne wyliczanie doprowadziłoby bowiem do konieczności zmiany zarówno regulaminu, jak i zakresu obowiązków pracowników co kilka miesięcy, a rozliczne aneksy w tym zakresie nie poprawiłoby jakości pracy, jak i nie podniosłoby zakresu odpowiedzialności. Decydujące znaczenie w sprawie ma znajomość danej ustawy, która wiąże się z zakresem pracy danej komórki organizacyjnej.”

a następnie dodał:

„W uzupełnieniu odpowiedzi z dnia 22.06.2005 r. (B-0717/90/VI/05) informuję, że: zarówno w regulaminie organizacyjnym Urzędu w § 37 dotyczącym Referatu Ochrony Środowiska, Rolnictwa, i Leśnictwa w poz. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33 i innych, jak i w „Zakresie obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności służbowej” Pani Inspektor mgr inż. Julia Guściora cały pkt 2 dotyczy zadań wynikających z ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.

Materiały będące w posiadaniu Pani Inspektor dokumentują realizację tych zadań, między innymi przez Referat Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa.”

[Dowód: akta kontroli str. 76-77, 78]

W związku z powyższymi wyjaśnieniami ustalono, że zarówno przywołany w wyjaśnieniach Burmistrza § 37 Regulaminu, jak i zakresy obowiązków pracowników, nie zawierały stosownych zapisów odnoszących się do ww. zadań Gminy przewidzianych w ustawie o odpadach i ustawie o opłacie produktowej.

[Dowód: akta kontroli str. 25-73]

2. Gminny plan gospodarki odpadami

2.a)

Plan gospodarki odpadami dla Gminy Bieruń (zwany dalej „Planem”) został opracowany jako część „Zintegrowanego Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Bieruń” (zwany dalej „Programem”) i stanowi w nim: „Część II. Plan Gospodarki Odpadami”.

[Dowód: akta kontroli str. 80-116]

Urząd zlecił wykonanie opracowania Programu Głównemu Instytutowi Górnicztwa w Katowicach (zwany dalej „GIG”), wyłonionemu w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzonego w dniu 9.10.2002 r.

Pismem przewodnim o numerze OŚRL/7629/2/2002 z 31.05.2002 r. Urząd złożył w dniu 3.06.2002 r. w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (zwany dalej „WFOŚiGW”) wniosek o dofinansowanie zadania

pozainwestycyjnego pn. „Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska dla Miasta Bieruń”. We wniosku określono m.in.:

- podstawy prawne zadania: ustawa Prawo ochrony środowiska,
- cel zadania: opracowanie jednolitego, wieloletniego programu działań zmierzających do poprawy stanu środowiska w mieście poprzez wyznaczenie priorytetów ekologicznych z ustaleniem harmonogramu tych działań na rzecz poprawy stanu środowiska,
- termin realizacji zadania: od 1.08.2002 r. do 16.12.2002 r.,
- koszt całkowity: 35.000 zł, w tym z WFOŚiGW 26.250 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 117-119]

Z kolei w piśmie nr OŚRL/7629/3/2002 z dnia 11.12.2002 r. skierowanym do WFOŚiGW Zastępca Burmistrza poinformował o rozstrzygnięciu przetargu, w wyniku którego koszt opracowania Programu wyniesie 23.180 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 120]

W dniu 20.12.2002 r. została zawarta umowa dotacji nr 620/2002/6/ZS/po/D pomiędzy Urzędem, reprezentowanym przez Burmistrza, Zastępcę Burmistrza i Skarbnika Miasta – Panią Różę Roj-Gawliczek, a WFOŚiGW w Katowicach, na dofinansowanie zadania pn. „Zintegrowany gminny program ochrony środowiska dla Miasta Bieruń wraz z organizacją systemu kontroli opłat środowiskowych”. W umowie Urząd został zobowiązany do zakończenia realizacji zadania do dnia 15.01.2003 r. WFOŚiGW udzielił Gminie dotacji do kwoty 23.180 zł. W dniu 6.05.2003 r. WFOŚiGW dokonał przelewu dotacji na konto Urzędu w kwocie 23.180 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 130-134, 121]

Na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, projekty programów ochrony środowiska są opiniowane odpowiednio przez organ wykonawczy jednostki wyższego szczebla.

Zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy o odpadach, projekt planu gminnego podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu.

Zintegrowany gminny program ochrony środowiska dla Miasta Bieruń przekazany został, pismem z dnia 11.02.2003 r. znak OŚRL/7610/1/2003, do Starostwa Powiatowego w Bieruniu celem zaopiniowania przez Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego. W piśmie

Burmistrz, kierując projekt Programu do zaopiniowania, powołał się na art. 17 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Na powyższy wniosek brak było odpowiedzi Starostwa.

Kontrolerzy, działając na podstawie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, wystąpili w dniu 1.06.005 r. do Zarządu Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, z prośbą o udzielenie wyjaśnień w tej sprawie. W odpowiedzi Wicestarosta Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego – Bernard Bednorz podał:

„1. Pismem z dnia 11.02.2003 r. znak OŚRL/7610/1/2003 Burmistrz Miasta Bieruń wystąpił o zaopiniowanie, zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska przedłożonego projektu pn. „Zintegrowany gminny program ochrony środowiska dla miasta Bieruń”.

2. Zgodnie z art. 17 ust. 2 ww. ustawy „projekty programów ochrony środowiska są opiniowane odpowiednio przez organy wykonawcze wyższego szczebla lub ministra właściwego do spraw środowiska”.

3. Zaopiniowanie przez Zarząd Powiatu „Planu gospodarki odpadami” mogło nastąpić na podstawie art. 14 ust. 7 pkt 4 ustawy o odpadach, jednakże:

- zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o odpadach wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami powinien być opracowany zgodnie z planami wyższego szczebla,*
- w dniu złożenia (luty 2003 r.) projektu opracowania pn. „Zintegrowany gminny program ochrony środowiska dla miasta Bieruń”, które to opracowanie zawierało również część dotyczącą planu gospodarki odpadami, brak było rozporządzenia w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (rozporz. z dnia 9.04.2003 r.) określającego szczegółowy zakres, sposób oraz formę sporządzania wojewódzkiego, powiatowego i gminnego planu gospodarki odpadami, brak też było wojewódzkiego i powiatowego planu gospodarki odpadami.*

Reasumując, Zarząd Powiatu biorąc pod uwagę prośbę Burmistrza Miasta Bieruń (mając powyższe na względzie) wyrażoną pismem, o którym mowa w pkt. 1, nie miał podstaw prawnych do zajmowania stanowiska w części dotyczącej planu gospodarki odpadami.”

[Dowód: akta kontroli str. 122-124]

Projekt Planu nie został skierowany do zaopiniowania przez zarząd województwa. Wyjaśnień w tej sprawie udzielił Burmistrz Miasta: „Gminny plan gospodarki odpadami zawiera się w dokumencie pod nazwą „Zintegrowany gminny program ochrony środowiska dla miasta Bieruń”. W związku z brakiem akceptacji Programu gminnego przez Starostwo, przeprowadzono rozmowę telefoniczną z Urzędem Marszałkowskim. Z uwagi na brak

programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego uzgodniono, że gmina nie skieruje do zaopiniowania swojego programu. Uzyskanie opinii Starostwa i Zarządu Województwa Śląskiego przesunięto do czasu opracowania programu ochrony środowiska dla tych jednostek samorządu terytorialnego.”

W uzupełnieniu powyższych wyjaśnień Burmistrz Miasta dodał: „*Trudno z perspektywy 2,5 lat wskazać osobę konkretną w Urzędzie Marszałkowskim, z którą to prowadzono uzgodnienia. Znając odpowiedzialne stanowisko służb Referatu Ochrony Środowiska Urzędu zakładam, że takie rozmowy były prowadzone.*

Informacje o tym są w załączonym piśmie z 20.02.2004 r. W tym okresie Gmina Bieruń była wiodącą jednostką w przygotowaniu „Zintegrowanego Programu Ochrony Środowiska”.

Przypomnę, że „Zintegrowany Program Ochrony Środowiska” przekazany został do Starostwa w wymaganym czasie (bez nadesłania opinii), natomiast w stosunku do Urzędu Marszałkowskiego tego warunku nie dokonano.

Jednocześnie podaję, że zapisy Zintegrowanego Programu Ochrony Środowiska dla miasta są w całej rozciągłości zgodne z obowiązującymi przepisami krajowymi i unijnymi.”

[Dowód: akta kontroli str. 125-126, 142]

Jak wyjaśnił Zastępca Burmistrza: „Zintegrowany Gminny Program Ochrony Środowiska dla Miasta Bierunia był kilkakrotnie szczegółowo omawiany. Oprócz komisji Rady Miejskiej, w dniu 5 grudnia 2002 r. autorzy powyższego programu przedstawili go grupie lokalnych liderów gminnych i powiatowych. W spotkaniu tym uczestniczyło 25 osób (...).”

[Dowód: akta kontroli str.633-634]

W związku z art. 15 ust. 2 ustawy o odpadach, gminny plan gospodarki odpadami powinien być opracowywany zgodnie z planami wyższego szczebla, dla zapewnienia spójności i kompleksowości planowanych działań w dziedzinie gospodarki odpadami.

Na pytanie, dlaczego Urząd przystąpił do opracowania Planu w czasie kiedy nie uchwalono jeszcze powiatowego planu gospodarki odpadami, Burmistrz Miasta odpowiedział: „*Opracowanie gminnego programu przed programem powiatowym wynikało z konieczności posiadania stosownego dokumentu - dokumentu regulującego sprawę ochrony środowiska w gminie, a także wymaganego przy ubieganiu się o środki zewnętrzne (przedakcesyjne i krajowe). Posiadanie tego dokumentu nie jest w sprzeczności z przepisami, gdyż ewentualne rozbieżności zapisów programu gminnego w stosunku do programu powiatowego lub wojewódzkiego mogły być w stosownym czasie usunięte.*

Przy opracowywaniu Programu Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego wykorzystany został program gminy Bieruń. Gminny plan gospodarki odpadami jest częścią Zintegrowanego gminnego programu(...) Powiatowy plan gospodarki odpadami został uchwalony przez Radę Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego w dniu 26.08.2004 r. Ponadto 25.04.2004 r. podpisano porozumienie w sprawie współpracy w zakresie opracowania planów gospodarki odpadami Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Tychach, której gmina jest udziałowcem."

[Dowód: akta kontroli str. 133-134]

W uzupełnieniu powyższych wyjaśnień, Burmistrz Miasta podał: „Starania jednostek samorządu terytorialnego o środki inwestycyjne zewnętrzne, były i są uzależnione od posiadania kompletnej dokumentacji danego projektu. Oprócz dokumentacji technicznej należy udokumentować czy zadanie jest spójne z planami rozwojowymi np. Strategią rozwoju, czy wieloletnim planem inwestycyjnym.

Od trzech lat środki zewnętrzne gminy są kierowane w większości na zadania związane z ochroną środowiska. Art. 15 w ust. 4 (ustawy o odpadach z 27.04.2001 r.) wyraził ten cel precyzyjnie, a budowa kompostowni była w planach rozwojowych uwzględniona."

[Dowód: akta kontroli str. 142]

Następnie Zastępca Burmistrza wyjaśnił dodatkowo, że: „1. Perspektywa przystąpienia Polski do Unii Europejskiej spowodowała konieczność spełnienia wszystkich wymogów stawianych beneficjentom.

Kilku pracowników Urzędu Miejskiego uczestniczyło w szkoleniach na temat funduszy europejskich i możliwości skorzystania z nich. Głównie szkolenia prowadziła Fundacja Edukacji Ekonomicznej w Ramach Krajowego Systemu Przygotowań do funduszy strukturalnych.

Działania gminy realizowane muszą być w oparciu o szereg zasad, m.in.:

- zasada koncentracji (realizowana poprzez określenie celów w układzie terytorialnym)*
- zasada wieloletniego programowania (której celem jest usprawnienie zarządzania środkami oraz zagwarantowanie stabilnego i przewidywalnego charakteru pomocy Unii Europejskiej)*
- zasada dodatkowości (oznaczająca udział środków unijnych stanowiących uzupełnienie nakładów ponoszonych przez beneficjentów).*

Właściwe programowanie wymaga posiadania podstawowych dokumentów strategicznych, do których należy Program Ochrony Środowiska. Każdy program musi zawierać diagnozę obszaru, tereny, bilans wcześniejszych działań, strategię przewidzianą do realizacji.

Zgodnie z wymogami określonymi w Uzupelnieniu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, gmina opracowała Plan Rozwoju Lokalnego i Lokalny Program Rewitalizacji, również w oparciu o obowiązujący w gminie dokument strategiczny – Program Ochrony Środowiska.

Posiadając powyższe dokumenty, gmina zgłosiła następujące projekty inwestycyjne proekologiczne:

- Budowa infrastruktury technicznej dla potrzeb terenów inwestycyjnych – kanalizacja etap III część 5*
- Rozbudowa systemu kanalizacji dla rozwoju terenów aktywności gospodarczej - etap III część 4.*

Do zgłoszenia w br. są kolejne inwestycje związane z rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej oraz budową kompostowni odpadów biodegradowalnych.

- 2. Program Ochrony Środowiska jest podstawą do stwierdzenia zgodności wniosku firmy zajmującej się gospodarką odpadami oraz wydania przez gminę pozytywnej lub negatywnej opinii w tej sprawie.*
- 3. Program umożliwił spełnienie warunków do wpisania gminy Bieruń przez Rząd RP do Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków.*
- 4. Kolejny przykład konieczności posiadania powyższego programu wynika z wymagań Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Na posiadanie tego programu powołaliśmy się składając następujące wnioski o dofinansowanie:*
  - budowa kanalizacji sanitarnej w Bijasowicach etap II (2003),*
  - budowa kanalizacji sanitarnej w Bijasowicach etap III (2004),*
  - budowa kanalizacji sanitarnej w Bieruniu Starym etap III cz. 2 (2003),*
  - budowa kanalizacji sanitarnej w Bieruniu Starym etap III cz. 3 (2004).*
- 5. Żaden z zapisów Zintegrowanego Gminnego Programu Ochrony Środowiska dla miasta Bierunia nie jest sprzeczny z aktualnie obowiązującymi przepisami krajowymi i Unii*

Europejskiej, a zlecone uaktualnienie Programu pozwoli uzyskać jego postać wymaganą przepisami."

[Dowód: akta kontroli str. 145-146]

W toku kontroli ustalono także, iż Rada Gospodarki Wodnej Regionu Małej Wisły uchwałą Nr 34/MW/2004 z dnia 28.06.2004 r. w sprawie wyrażenia opinii na temat „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Bieruń” postanowiła wydać negatywną opinię dla Planu. W opinii nt. Planu zapisano m.in., że: *„(...)nie odpowiada w pełni wymogom określonym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami(...)Należy zatem wnioskować do Gminy składającej do oceny niniejszy dokument o dokonanie jego modyfikacji zgodnie z obowiązującymi przepisami i dopiero późniejsze przedłożenie takiego dokumentu do oceny przez Radę.”*

[Dowód: akta kontroli str. 147-149]

Na pytanie, dlaczego w momencie wejścia w życie przepisów wykonawczych do ustawy o odpadach (rozporządzenie w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami) Urząd nie podjął działań dostosowujących opracowany Plan do obowiązujących w tym zakresie przepisów, Burmistrz Miasta wyjaśnił, że: *„Gmina Bieruń, z uwagi na zorganizowane struktury do prowadzenia racjonalnej gospodarki odpadami, posiadała doświadczenie w segregacji i zbiórce odpadów.*

Już 27 II 2003 r. uchwałą Rady przyjęła „Zintegrowany Program Ochrony Środowiska”.

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami, ukazało się po tym terminie. Gminny „Plan gospodarki odpadami,, nie uściślał w rozumieniu rozporządzenia spraw dotyczących prognozowanych zmian w zakresie gospodarki odpadami czy projektowanego systemu gospodarki odpadami a więc zagadnień, które winny mieć swój wyraz w „Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami”.

Działania nasze zostały podjęte po jego zatwierdzeniu (Powiatowego Programu Gospodarki Odpadami) czyli po 18 III 2004 r., czego wyrazem jest zlecenie aktualizacji „Zintegrowanego Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Bierunia”.
Tak więc stwierdzić należy, że Gmina działania podjęła.”

oraz

„W związku ze zmianą przepisów, po zatwierdzeniu Powiatowego planu gospodarki odpadami oraz zabezpieczeniu środków w budżecie 2005 r. - w kwietniu 2005 roku gmina Bieruń zleciła aktualizację planu gospodarki odpadami. Termin zakończenia opracowania

przewidziany jest do końca sierpnia br. Opracowanie to uwzględniać będzie wszystkie wymagania określone w ustawie.”

[Dowód: akta kontroli str. 142-143, 127]

Kierownik ROŚRiL – Grzegorz Plewniak w piśmie 8.03.2005 r. skierowanym do Burmistrza Miasta zaproponował, aby w związku z koniecznością aktualizacji Programu i Planu, zadanie dostosowania tych dokumentów do obowiązujących przepisów oraz do tożsamyh dokumentów wyższego szczebla zlecić Beskidzkiemu Funduszowi Ekorozwoju, który zrealizował takie zamówienia dla ponad 100 gmin, w tym dla gmin Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, jaki i dla Starostwa Powiatowego w Bieruniu. Grzegorz Plewniak w telefonicznych uzgodnieniach z przedstawicielem Beskidzkiego Funduszu Ekorozwoju ustalili, że koszt realizacji zadania wyniesie 19.886 zł brutto. Środki na ten cel miały pochodzić z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

[Dowód: akta kontroli str. 159-160]

Ofertę wykonania aktualizacji Programu i Planu dla miasta Bieruń, przesłała do Urzędu w dniu 9.03.2005 r. firma „EkoNorm” Sp. z o.o. z Katowic, proponując m.in. termin wykonania prac: w ciągu 14 tygodni od dnia popisania umowy, za cenę 26.000 zł netto.

[Dowód: akta kontroli str. 161-164]

Stosownie do przepisu art. 4 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, Urząd nie był zobowiązany do stosowania tej ustawy, przy zleceniu zadania aktualizacji Programu i Planu, bowiem wartość zamówienia nie przekraczała równowartości 6 tys. euro.

W dniu 5.04.2005 r. została zawarta umowa nr 204/V/OŚRL/05 pomiędzy Urzędem, reprezentowanym przez Burmistrza i Skarbnika Miasta, a Beskidzkim Funduszem Ekorozwoju z siedzibą w Bielsku-Białej. Przedmiotem umowy było wykonanie aktualizacji i dostosowanie do obecnych przepisów prawa (a w szczególności ustawy Prawo ochrony środowiska i ustawy o odpadach) następujących opracowań: Zintegrowany Gminny Program Ochrony Środowiska dla Miasta Bieruń wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Bieruń. W § 5 umowy ustalono, iż koszt realizacji opracowania wyniesie 19.886 zł. W związku z zapisem w § 3 umowy, wykonawca zobowiązany został do wykonania przedmiotu umowy w terminie do 16 tygodni od daty podpisania umowy.

W załączniku nr 1 do umowy określone zostały dokumenty-materiały niezbędne do wykonania nowych opracowań Programu i Planu. W zakresie dotyczącym planu gospodarki odpadami wymieniono m.in. następujące tematy:

- selektywna zbiórka odpadów komunalnych,
- zbiórka odpadów niebezpiecznych,
- zbiórka odpadów wielkogabarytowych,
- zbiórka odpadów opakowaniowych.

W dniu 11.05.2005 r. podpisany został Aneks nr 1 do ww. umowy, w którym strony zgodnie ustaliły, iż naliczanie terminu realizacji zamówienia rozpocznie się od dnia 27.04.2005 r. – dnia przekazania Beskidzkiemu Funduszowi Ekorozwoju materiałów niezbędnych do wykonania przedmiotu umowy.

[Dowód: akta kontroli str.135-139, 165-171]

Art. 14 ust. 13 ustawy o odpadach zobowiązuje organy wykonawcze gminy do składania, co 2 lata radzie gminy, sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami. Na pytanie, czy obowiązek ten został dopełniony, Burmistrz Miasta odpowiedział: *„Realizatorem zbiórki odpadów segregowanych na terenie gminy Bieruń, wyłonionym w drodze przetargu, jest Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. – jednoosobowa spółka gminy. Sprawozdanie Radzie Miejskiej w Bieruniu z realizacji planu gospodarki odpadami zostanie złożone po odbyciu walnego zgromadzenia BPIK.”*

[Dowód: akta kontroli str. 127]

Uchwałą Nr II/7/2003 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27.02.2003 r., w sprawie: uchwalenia „Zintegrowanego gminnego programu ochrony środowiska dla Miasta Bieruń”, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska, uchwalono Program.

[Dowód: akta kontroli str.150]

Przewodniczący Rady Miejskiej w Bieruniu - Jan Wieczorek wyjaśnił, że: *„Projekt Zintegrowanego Gminnego Programu Ochrony Środowiska wraz z projektem uchwały został przedłożony branżowej Komisji Rady Miejskiej, Komisji Rolnictwa, Leśnictwa, Ochrony Środowiska i Ładu Publicznego i po omówieniu został pozytywnie zaopiniowany. Uchwalenie Zintegrowanego Gminnego Programu zgodnie z udzielonymi przez Urząd wyjaśnieniami, bez zaopiniowania Starostwa oraz Władz Wojewódzkich było wynikiem braku takich programów zarówno w powiecie, jak też w województwie. Zwleknięcie z uchwaleniem Gminnego Programu*

nie było w interesie Gminy. Uchwała wraz z programem przedłożona w Urzędzie Wojewódzkim, mimo braku w/w opinii, została przyjęta.”

[Dowód: akta kontroli str. 151-158]

W sprawie różnic w nazwie „Program ochrony środowiska dla Gminy Bieruń”, stosowanej dla określenia przedmiotu postępowania przetargowego oraz w umowie nr ZP.3420-92/2002 dotyczących wykonania programu ochrony środowiska, w stosunku do określenia „Zintegrowany gminny program ochrony środowiska dla Miasta Bieruń”, użytego w piśmie przewodnim kierującym projekt programu do zaopiniowania przez Starostwo Powiatowe w Bieruniu, jak i w Uchwale Nr II/7/2003 Rady Miejskiej przyjmującej program ochrony środowiska, Burmistrz Miasta wyjaśnił: „Różnica w nazwie Programu ochrony środowiska dla gminy Bieruń z dołożeniem słowa „zintegrowany”, wynika z uzgodnień dokonanych pomiędzy Starostwem a gminami wchodzącymi w skład Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego. Zgodnie z wcześniejszymi rozmowami popartymi pismem Starosty z dnia 21.01.2003 r. „program gminy ma być zintegrowany z programem powiatowym, a program powiatowy zintegrowany z programami gmin”. W opracowaniu autorzy operują nazwą „Program ochrony środowiska”, natomiast w tytule dodano „zintegrowany”. Zmiana nazwy nie wpłynęła na zakres rzeczowy opracowania i nie koliduje z obowiązującą wtedy ustawą.”

[Dowód: akta kontroli str. 126]

2.b)

Zakres gminnego planu gospodarki odpadami określony został w:

- 1) art. 15 ust. 7 ustawy o odpadach, który stanowi, cyt. „Krajowy, wojewódzki, powiatowy lub gminny plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej teren, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, wraki samochodowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory”.

oraz

- 2) § 4 oraz § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami, zgodnie z którym gminny plan gospodarki odpadami powinien zawierać m.in.:

- 1) aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:

- a) rodzaj, ilość i źródła powstawania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
  - b) rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
  - c) rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
  - d) istniejące systemy zbierania wszystkich odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
  - e) rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
  - f) wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych;
- 3) działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
- a) działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
  - b) działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
  - c) działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych,
  - d) działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów;
- 4) projektowany system gospodarki odpadami, w szczególności gospodarki odpadami komunalnymi i opakowaniowymi, uwzględniający ich zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie, ze wskazaniem miejsca unieszkodliwiania odpadów;
- 5) rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację;
- 6) sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł;
- 7) system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Ustalono, że część II opracowania pn. „Zintegrowany Program Ochrony Środowiska dla Gminy Bieruń” dotycząca Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Bieruń zawierała następujące elementy:

1) W zakresie stanu gospodarki odpadami:

- ilość, rodzaj i źródła powstających odpadów komunalnych i przemysłowych, w tym:
  - skład morfologiczny odpadów komunalnych (masowy i objętościowy wskaźnik nagromadzenia odpadów, analiza frakcyjna),
  - informacje nt. prowadzenia selektywnej zbiórki surowców wtórnych,
  - informację nt. prowadzenia przez gminę selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych oraz odpadów mieszanych niesegregowanych,
  - wykaz przedsiębiorstw świadczących usługi komunalne na terenie gminy, w zakresie wywozu nieczystości (w tym powołanie Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami „Master” Sp. z o.o.),
  - dane nt. działających na terenie gminy zakładów przemysłowych oraz posiadanych decyzjach na wytwarzanie następujących rodzajów odpadów,
  - dzikie wysypiska

2) Prognozowane zmiany w gospodarce odpadami w tym następujące zadania:

- spowolnienie procesu wypełniania niecki międzygminnego składowiska odpadów komunalnych w Tychach-Urbanowicach,
- zorganizowanie spójnego systemu gospodarki odpadami oraz wprowadzenie recyklingu surowców wtórnych,
- zabezpieczenie środków finansowych na inwestycje infrastruktury systemowej gospodarki odpadami.

3) Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami w tym:

- likwidacja dzikich składowisk odpadów,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych w strumieniu odpadów komunalnych,
- wdrażanie systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- gospodarka odpadami przemysłowymi z zakładów zlokalizowanych na terenie gminy,
- budowa gminnego punktu gospodarki odpadami,

4) Instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów w tym:

- Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej,

- Fundusze strukturalne, Fundusz Spójności oraz Programy operacyjne

5) System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów w tym m.in. zgodność z: programem ochrony środowiska, miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, strategią rozwoju województwa, założeniami do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,

6) Rodzaj realizacji przedsięwzięć oraz harmonogram uruchamiania środków finansowych i ich źródła w tym m.in.:

- likwidacja dzikich składowisk (ul. Wita, Wiślana i Licealna) – 90.000 zł suma nakładów w latach 2002-2006 (zadanie własne gminy),
- monitoring i bieżąca likwidacja dzikich składowisk (zadanie koordynowane) – udział gminy 20.000 zł w latach 2003-2006,
- objęcie wszystkich mieszkańców selektywną zbiórką odpadów (zadanie koordynowane) – 75.000 zł w latach 2003-2006,
- zwiększenie ilości strumieni zbieranych selektywnie odpadów (AGD, elektryczne, elektroniczne, budowlane), 30.000 zł w latach 2003-2006,
- organizacja miejsca czasowego gromadzenia odpadów innych niż niebezpieczne w ramach GPGO, 100.000 zł w latach 2003-2006,
- organizacja systemu zbiórki odpadów biodegradowalnych, 150.000 zł w latach 2003-2006,
- rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, 30.000 zł w latach 2003-2006,
- organizacja gospodarki odpadami zawierającymi azbest, 30.000 zł w latach 2003-2006,
- Budowa Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych w ramach GPGO, 30.000 zł w latach 2003-2006.

[Dowód: akta kontroli str. 80-116]

Stwierdzono, że uchwalony przez Gminę Bieruń Plan nie uwzględniał wszystkich celów i zadań, określonych w planie gospodarki odpadami dla powiatu bieruńsko-łędzińskiego, będącego dokumentem nadrzędnym wobec planu gminnego.

1) W części dotyczącej aktualnego stanu gospodarki odpadami nie było zapisów dotyczących m.in.:

- prognoz wytwarzania odpadów komunalnych i biodegradowalnych na lata 2003-2015 przy założeniu, że ilość odpadów biodegradowalnych deponowanych na składowiskach ma kształtować się następująco:
    - do 75% wagowo w 2010 roku,
    - do 50% wagowo w 2013 roku,
    - do 35% wagowo w 2020 roku.
  - prognoz odzysku odpadów wielkogabarytowych na lata 2003-2015, zgodnie z którą odzysk ww. odpadów ma wynosić:
    - 2006 rok – 20% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych,
    - 2010 rok – 60% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych,
    - 2015 rok – 80% wytwarzanych odpadów wielkogabarytowych.
  - prognoz poziomu odzysku odpadów budowlano- remontowych na lata 2003-2015, który zgodnie z planem województwa śląskiego przewiduje następujący odzysk:
    - rok 2006 – 15% wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych,
    - rok 2010 – 40% wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych,
    - rok 2015 – 60% wytwarzanych odpadów budowlano-remontowych.
  - prognoz poziomu selektywnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych (wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych) celem przekazania ich do obiektów odzysku lub unieszkodliwiania, wg której :
    - w 2006 roku – 15% wytwarzanych odpadów niebezpiecznych,
    - w 2010 roku – 50% wytwarzanych odpadów niebezpiecznych,
    - w 2015 roku – 80% wytwarzanych odpadów niebezpiecznych.
  - określenia celów krótkoterminowych (do 2007 r.) i długookresowych (2008-2015) w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi ,
  - analizy kosztów związanych z realizacją planowanych przez gminę Bieruń przedsięwzięć podejmowanych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.
- 2) Nie opracowano części dotyczącej rodzajów, ilości i źródeł powstawania odpadów opakowaniowych, a w szczególności nie było następujących elementów:
- określenia wielkości i źródeł powstawania w gminie odpadów opakowaniowych,
  - prognoz odnośnie:
    - ilości odpadów opakowaniowych wytwarzanych w gminie do roku 2007,
    - poziomu odzysku poszczególnych rodzajów odpadów opakowaniowych,
    - ilości odpadów opakowaniowych przewidywanych do recyklingu lub odzysku.

- określenia celów krótko (do 2007) i długoterminowych (do 2015) w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi (do 2007 przy założeniu, że zakładany poziom odzysku ma wynieść 50% a recyklingu 25%),
- 3) Nie opracowano części dotyczącej gospodarki osadami ściekowymi z komunalnych i przemysłowych oczyszczalni ścieków, oraz nie było następujących elementów:
- informacji nt. istniejącej na terenie gminy sieci kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków oraz ilości powstających osadów,
  - stosowanych na terenie gminy metod utylizacji, unieszkodliwiania i zagospodarowywania komunalnych osadów ściekowych oraz prognoz wytwarzania ww. odpadów w latach 2003-2015.
- 4) Nie opracowano części dotyczącej odpadów powstających w sektorze gospodarczym (odpady inne niż niebezpieczne), nie było charakterystyki, źródeł i ilości wytwarzania na terenie gminy odpadów powstających w sektorze:
- przemysłu wydobywczego, rolno-spożywczego, przemysłu chemicznego,
- 5) Nie opracowano części dotyczącej wytwarzanych na terenie gminy odpadów niebezpiecznych, nie było danych na temat:
- oszacowania ilości powstających w gminie Bieruń odpadów niebezpiecznych oraz prognoz ich wytwarzania w sektorze gospodarczym (odpady medyczne, weterynaryjne, oleje odpadowe, baterie i akumulatory, odpady zawierające azbest, zużyte opony, odpady pestycydowe),
  - charakterystyki istniejących instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych,
- 6) Nie było streszczenia Planu w języku niespecjalistycznym.

[Dowód: akta kontroli str. 172-299]

Zgodnie z art. 15 ust. 7 ustawy o odpadach, gminny plan gospodarki odpadami powinien obejmować m.in. wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie danej jednostki administracyjnej oraz przywożonych na jej teren, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji i odpady opakowaniowe.

Grzegorz Plewniok - Kierownik ROŚRiL, na pytania „Czy w Gminnym Planie Gospodarki Odpadami wyodrębniono problematykę związaną z gospodarką odpadami opakowaniowymi i niektórymi produktowymi objętymi opłatą produktową oraz jaka wg planu była prognoza

rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów opakowaniowych na terenie gminy oraz możliwości ich odzysku i recyklingu do 2007 roku?”

podał w wyjaśnieniu: „*W Gminnym Planie Gospodarki Odpadami nie wyodrębniono problematyki odpadów opakowaniowych. Nie oznacza to jednak, że odpady opakowaniowe zostały pominięte w planie. Odpady te znalazły się w innych grupach odpadów jak: odpady tektury i papieru, odpady szkła, odpady metali, odpady tworzyw sztucznych, które zgodnie z planem zostały objęte selektywną zbiórka odpadów. Przyczyną nie wyodrębnienia odpadów opakowaniowych ze strumienia odpadów w planie był fakt, że nasz plan powstał w styczniu 2003r. (Rada Gminy przyjęła go 27.02.2003r.), zanim weszło w życie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z dnia 17.04.2003r), w którym określono zasady sporządzania planów i wyodrębniono odpady opakowaniowe.*

Plan wykonywany był w 2002 r. i obejmuje lata 2003-2006. Nie obejmuje on roku 2007. Ponieważ w planie nie wyodrębniono odpadów opakowaniowych jako odrębnej grupy odpadów, nie zawiera on prognozy rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów opakowaniowych. Natomiast określone są w nim możliwości odzysku i recyklingu odpadów segregowanych, w skład których wchodzi właśnie odpady opakowaniowe (tektura, papier, metale, szkło, tworzywa sztuczne).”

[Dowód: akta kontroli str. 300-301]

Jan Stocki, Naczelnik WGK wyjaśnił, że zgodnie z harmonogramem w zakresie gospodarki odpadami zrealizowano:

„Zadanie Nr 1 Wykonano likwidację i rekultywację dzikich wysypisk przy:

- a) ul. Wita za kwotę 5.197,9
- b) ul. Licealnej za kwotę 936,00
- c) ul. Wiślanej za kwotę 2.059,36

Powyższe wydatki poniesiono w ramach budżetu gminy.

Zadanie Nr 2 Wykonano likwidację dzikiego wysypiska przy ul. Wylotowej za kwotę 8.758,00 w ramach środków zabezpieczonych w budżecie. Natomiast informacje o dzikich wysypiskach na terenach prywatnych (Góra Chełmeczek i ul. Słowiańska) przekazano Straży Miejskiej do zdyscyplinowania właścicieli. Teren przy ul. Świerczyńskiej jest w Zarządzie Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego i po interwencji Straży Miejskiej i pracowników UM Bieruń został uporządkowany.

Zadanie Nr 3 W ramach monitoringu na bieżąco kontrolowane są przez patrole Straży Miejskiej, Policji oraz przy objazdach gminy przez pracownika Wydziału Gospodarki Komunalnej miejsca, w których powstają dzikie wysypiska.

Zadanie Nr 4 Od 2003 roku wszystkich mieszkańców objęto selektywną zbiórką odpadów komunalnych. W związku z tym poniesiono dodatkowe wydatki z budżetu gminy w wysokości 10.000 zł.

Zadanie Nr 5 Od roku 2002 prowadzi się w okresie wiosny i lata selektywną zbiórkę odpadów wielkogabarytowych, niebezpiecznych oraz trawy, liści i gałęzi.

Zadanie Nr 6 Na dzień dzisiejszy zrezygnowano z organizacji czasowego Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów, gdyż spowodowałoby to powstanie wysypiska bezpłatnego i rezygnację przez wielu mieszkańców z wysiłku na rzecz segregacji selektywnej odpadów.

Zadanie Nr 7 Od roku 2004 na osiedlach przy ul. Granitowej i Węglowej rozpoczęto pilotażowo zbiórkę odpadów biodegradowalnych.

Zadanie Nr 8 W roku 2004 zakupiono 16 kpl. pojemników na baterie, świetlówki za kwotę 2.031,20 zł i przekazano je do obiektów użyteczności publicznej, takich jak: szkoły, BOK, MOPS, przychodnie.

Zadanie Nr 9 Z uwagi na brak uregulowań prawnych (brak notyfikacji Unii Europejskiej), do tej pory nie zachodzi konieczność organizacji gospodarki odpadami zawierającymi azbest, z uwagi na koszty przekraczające możliwości finansowe większości mieszkańców.

Zadanie Nr 10 W projekcie budżetu 2006 roku zostanie ujęta budowa Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych na terenie oczyszczalni ścieków przy ul. Soleckiej w Bieruniu. Odpady niebezpieczne zbierane są w ramach indywidualnej zbiórki odpadów”.

[Dowód: akta kontroli str. 300, 302]

W dniu 24.06.2005 r. kontrolujący przy udziale Naczelnika WGK, dokonali oględzin miejsc, w których na podstawie informacji i wyjaśnień, dotyczących wykonania przez Urząd zadań w zakresie gospodarki odpadami, złożonych przez Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej:

1. wykonano likwidację i rekultywację dzikich wysypisk zlokalizowanych przy: ul. Wita („Złoty Łan”), ul. Licealnej, ul. Wiślanej, ul. Wylotowej,
2. ustawiono zestawy kontenerów z przeznaczeniem do segregacji odpadów komunalnych na terenie osiedli: Homera, Chemików, Węglowa, Granitowa,

3. w dniu 24.06.2005 r., zgodnie z „Harmonogramem zbiórki surowców wtórnych na rok 2005”, w Rejonie V winna odbywać się zbiórka posegregowanych odpadów w workach PCW,

w wyniku których ustalono, co następuje:

Ad. 1.

⇒ ul. Licealna: teren całkowicie uprzątnięty.

⇒ ul. Wita („Złoty Łan”): teren uprzątnięty, porośnięty trawą. Wjazd na obszar dawnego dzikiego wysypiska został ograniczony poprzez ustawienie metalowych słupków.

W rowie stwierdzono obecność płytek łazienkowych. Ich wygląd wskazywał na krótki czas od momentu pozostawienia ich w tym miejscu. Naczelnik WGK podczas prowadzenia oględzin dokonał telefonicznego zlecenia w firmie BPIK Sp. z o.o. usunięcia stwierdzonych nieczystości.

⇒ ul. Wiślana: jak poinformował Naczelnik WGK: *„Teren ten, w wyniku przeprowadzonej rekultywacji, jest obecnie dzierzawiony”*, ziemia częściowo wykorzystywana jest jako pole uprawne – do uprawy kukurydzy. Pozostały obszar: porośnięty trawą, obsadzony młodymi drzewkami.

⇒ ul. Wylotowa: teren uprzątnięty, porośnięty trawą i drzewami. Stwierdzono obecność, niewielkiej ilości w stosunku do terenu, śmieci - pozostałości po remoncie budowlanym, w tym gruzu, drewna, opakowań po farbie i tynku murarskim itp.– prawdopodobnie zawartość jednej przyczepy. W trakcie prowadzonych oględzin, Naczelnik WGK telefonicznie uzgodnił z Prezesem Zarządu BPIK termin (jeszcze w tym samym dniu), wielkość odpadów (ok. 5 kontenerów 1100 l) i koszt (200 zł) usunięcia stwierdzonych nieczystości.

Ad. 2.

Oględzinom poddano zestawy kontenerów usytuowane w:

- w 5 punktach na osiedlu Chemików (w tym jeden punkt z zadaszaniem),
- w 1 punkcie na osiedlu Homera,
- w 3 punktach na osiedlu Węglowa,
- w 3 punktach na osiedlu Granitowa.

Każdy ze sprawdzonych zestawów do selektywnej zbiórki odpadów składał się z czterech kontenerów do zbiórki:

- kolor biały – szkła bezbarwnego,
- kolor zielony – szkła kolorowego,
- kolor żółty – plastiku,
- kolor niebieski – papieru.

Kontenery ustawiono w miejscach ogólnodostępnych, w bliskiej odległości od budynków mieszkalnych.

Ad. 3

W Rejonie V - wzdłuż całej ulicy Krakowskiej przed posesjami wystawione były worki PCW w kolorach: białym, żółtym i niebieskim, napełnione posegregowanymi surowcami.

W toku oględzin dokonano utrwalenia stanu wszystkich miejsc poddanych kontroli, za pomocą aparatu fotograficznego i wydrukowanych zdjęć, które stanowią załączniki do protokołu, o numerach od 1 do 16.

[Dowód: akta kontroli str. 303-325]

3. Zapobieganie powstawaniu odpadów i działania na rzecz wzrostu poziomu odzysku i recyklingu

W §7 pkt 1 Regulaminu „Utrzymania czystości i porządku w Gminie Bieruń” stanowiącego Załącznik nr 1 do Uchwały Rady Miejskiej w Bieruniu Nr V/2/97 z dnia 24.06.1997r. zobowiązano Zarząd Gminy do stworzenia warunków do prowadzenia selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów przydatnych do ponownego wykorzystania oraz określono kolorystykę pojemników przeznaczonych na zbiórkę poszczególnych surowców wtórnych.

[Dowód: akta kontroli str. 326-341]

Tab. 5.3.1. Ilość odpadów wytworzonych na terenie gminy i poddanych odzyskowi

Ilość odpadów wytworzonych w gminie w kg	Ilość odpadów poddana odzyskowi i recyklingowi w kg	Ilość odpadów opakowaniowych poddana odzyskowi i recyklingowi w kg	Udział odpadów opakowaniowych poddanych odzyskowi i recyklingowi w % kol. 3 1
1	2	3	4
rok 2002			
5 705 758	222 000	222 000	3,90
rok 2003			
4 196 255	92 400	46 660	1,11
rok 2004			
5 802 770	177 540	177 540	3,05

Na podstawie danych zawartych w tabeli ustalono, że w 2004r. wzrosła o 1 606 515 kg ilość odpadów komunalnych wytworzonych w gminie w porównaniu z rokiem 2003 tj. o 27,68% i o 1,67% w porównaniu z 2002r.

Z ogólnej ilości odpadów wytworzonych w gminie w latach 2002-2004 odzyskowi i recyklingowi poddano 3,90%; 2,20% i 3,05% odpadów, z czego udział odpadów opakowaniowych poddanych odzyskowi i recyklingowi stanowił odpowiednio 3,90%, 1,11% i 3,05%.

[Dowód: akta kontroli str. 342]

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Bieruń do priorytetowych działań w zakresie poprawy gospodarki odpadami należało:

- likwidacja dzikich składowisk odpadów,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów,
- ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych w strumieniu odpadów komunalnych,
- wdrażanie systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
- gospodarka odpadami przemysłowymi z zakładów zlokalizowanych na terenie gminy,
- budowa Gminnego Punktu Gospodarki Odpadami.

[Dowód: akta kontroli str. 80-116]

W zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych

W 1994r. gmina Bieruń w ramach prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów wyznaczyła 21 punktów z przeznaczeniem do segregacji odpadów komunalnych. Segregację prowadzono w kontenerach 110 l, obejmowała: szkło, plastik oraz metalowe puszki.

Od 1998r. na terenie gminy wprowadzono indywidualną segregację odpadów komunalnych w formie worków PCW o pojemności 110 l.

W 2000 r. rozszerzono segregację na wszystkie posesje w gminie (ok. 2500), dodatkowo ustawiono zestawy do segregacji na terenie osiedli: Homera, Chemików, Węglowej, Granitowa, wprowadzono zbiórkę makulatury oraz odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych.

Od 2001r. gmina dwa razy w miesiącu prowadzi zbiórkę trawy, liści i gałęzi.

W 2004r. w ramach prowadzonej w gminie segregacji odpadów na terenach szkół ustawiono dodatkowo po 16 kontenerów z przeznaczeniem na zbiórkę baterii i świetlówek oraz 10 kontenerów na liście.

W okresie objętym kontrolą tj. w latach 2002-2005 działalność w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów oraz odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych prowadziło Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o.

W celu usprawnienia przebiegu zbiórki surowców wtórnych gminę podzielono na 10 rejonów, dla których co roku opracowywano harmonogram zbiórki surowców wtórnych.

Aktualnie na terenie gminy obowiązuje następująca kolorystyka pojemników do segregacji:

- kolor biały – szkło,
- kolor czerwony – metal,
- kolor żółty – plastik,
- kolor niebieski – papier.
- kolor czarny - organika

[Dowód: akta kontroli str. 78-116]

W zakresie ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych w strumieniu odpadów komunalnych Jan Stocki, Naczelnik WGK na pytanie jakie działania w ww. zadaniu podjęła gmina w latach 2002-2005 udzielił następujących wyjaśnień:

- „w latach 2002-2005 zobowiązano Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. do odzysku odpadów organicznych ze strumienia odpadów komunalnych,
- do pilotażowej zbiórki odpadów komunalnych zakupiono worki na liście i trawę. BPIK dokonał zakupu urządzeń do kompostowania odpadów organicznych których wstępny rozruch nastąpił w marcu w 2005r.
- w 2004r. zakupiono 15 pojemników do zbiórki odpadów zielonych z gospodarstw domowych, które zostaną rozdysponowane w ramach pilotażowego programu kompostowania odpadów , który rozpocznie się pod koniec 2005”.

[Dowód: akta kontroli str. 346-347]

Ustalono, że Starostwo Powiatowe w Bieruniu pismem znak ŚR.7644-7/9/04 z dnia 05.11.2004 r. udzieliło Bieruńskiemu Przedsiębiorstwu Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r. na prowadzenie działalności w zakresie odzysku i transportu odpadów. BPIK Sp. z o.o. jest spółką komunalną ze 100% udziałem Gminy.

W decyzji określono następujące rodzaje i ilości odpadów dopuszczonych do odzysku:

- ustabilizowane komunalne osady ściekowe – kod wg klasyfikacji 19 08 05 – w ilości do 432 Mg/rok,
- drewno inne niż wymienione w 20 01 37 – kod wg klasyfikacji 20 01 38 - w ilości do 10 Mg/rok,

- odpady ulegające biodegradacji – kod wg klasyfikacji 20 02 01 – w ilości do 160 Mg/rok.

[Dowód: akta kontroli str. 349-352, 693]

BPIK Sp. z o.o. w ramach inwestycji, od momentu uzyskania pozwolenia na odzysk odpadów, zakupiło m. in. następujące urządzenia do kompostowni odpadów organicznych: ciągnik rolniczy, rębak do gałęzi, 2 przyczepy rolnicze oraz ładowacz TUR za łączną kwotę 207 650,50 zł netto.

[Dowód: akta kontroli str. 353]

W ramach Budowy Gminnego Punktu Gospodarki Odpadami

Jan Stocki, Naczelnik WGK na pytanie co gmina wykonała w ramach ww. zadania udzielił wyjaśnień:

„Budowa Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych na terenie gminy zostanie zaproponowana do projektu budżetu na rok 2006 z lokalizacją na terenie przyległym do oczyszczalni ścieków przy ul. Soleckiej i Chemików”.

W ramach likwidacji dzikich składowisk odpadów:

Naczelnik WGK, na pytanie jakie zadania gmina podjęła w ramach zadania pn. likwidacja dzikich udzielił następujących wyjaśnień:

- *”działania prewencyjno-kontrolne gospodarstw domowych w zakresie posiadania umów na wywóz odpadów komunalnych oraz dokumentów potwierdzających przekazywanie odpadów komunalnych na wysypisko,*
- *objęcie bezpłatną segregacją „workową” w początkowej fazie tylko tych mieszkańców, którzy posiadali aktualnie podpisane umowy na wywóz odpadów komunalnych,*
- *w latach 2002-2005 na podstawie informacji mieszkańców i patroli Straży Miejskiej i Policji przeprowadzono likwidację „dzikich wysypisk” doprowadzając do usunięcia zanieczyszczeń i rekultywacji terenów, niektóre z tych terenów zostały zadrzewione. Tereny „dzikich wysypisk” zostały zabezpieczone poprzez ograniczenie wjazdu oraz zabudowano znaki o zakazie wysypywania śmieci i odpadów.*
- *w ramach prowadzenia edukacji ekologicznej BPIK Sp. z o.o. rozprowadza ulotki, foldery, „harmonogram segregacji” oraz w ramach współpracy prowadzi w szkołach i przedszkolach pogadanki na temat gospodarki odpadami i celowości segregacji wytwarzanych na co dzień odpadów”.*

[Dowód: akta kontroli str. 346-348]

Jan Stocki, Naczelnik WGK na pytanie o powierzchnię oraz liczbę zlikwidowanych przez gminę w latach 2002-2005 dzikich wysypisk udzielił wyjaśnień:

„W latach 2002-2005 (do czasu rozpoczęcia kontroli) na terenie gminy zlikwidowano 18 dzikich wysypisk o łącznej powierzchni 59.418 m².”

[Dowód: akta kontroli str. 354-355]

3.a)

Inne działania poza określonymi w planie gospodarki odpadami podjęte przez gminę Bieruń w latach 2002-2005 na rzecz zwiększenia poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych.

Jan Stocki, Naczelnik WGK na pytanie o inne działania podejmowane przez gminę w latach 2002-2005 na rzecz zwiększenia poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i użytkowych, udzielił następujących wyjaśnień:

„(...) uchwałą nr 18/04 z dnia 28.04.2004r. Zarząd BPIK Sp. z o.o. podniósł opłatę za wywóz odpadów stałych z kwoty 5,75 zł netto za pojemnik 110 l. Stawka 5,75 zł obowiązywała od 2001 roku co nie było elementem ekonomicznym nakłaniającym do segregacji odpadów. Podniesienie stawki o ok. 30% spowoduje ekonomiczny nacisk na mieszkańców by zwiększyć ilość odpadów podlegających segregacji, które gmina odbiera nieodpłatnie.

c) od początku roku 2005 przygotowany jest konkurs dotyczący Odpadów Niebezpiecznych

- przygotowano ogłoszenia oraz regulaminy konkursu*
- planowane jest uruchomienie konkursu po opinii Komisji Gospodarki Miejskiej najwcześniej w miesiącu wrześniu 2005r. lub na początku roku 2006.”*

Dodatkowo podał także:

„(...)od początku 2004 roku uruchomiony został w gminie Program Pośrednictwa w przekazywaniu rzeczy do ponownego wykorzystania koordynowany przez Wydział Gospodarki Komunalnej. Polega on na przekazaniu informacji do Wydziału GK o zbędnych np. meblach, lodówkach i innym sprzęcie sprawnym do użytku mogącym być dalej eksploatowanym, a z uwagi na wymianę jest niepotrzebny. Zgłaszane były również takie materiały jak gruz budowlany, nadmiar ziemi. Zainteresowane osoby potrzebujące w/w rzeczy mogły z informacji skorzystać i bezpośrednio u posiadacza odebrać nieodpłatnie wolne przedmioty, które inaczej trafiłyby na wysypisko.”

[Dowód: akta kontroli str. 354-360]

3.b)

Szacowanie ilości wytworzonych odpadów komunalnych.

Na pytanie „*W jaki sposób i na podstawie jakich dokumentów gmina Bieruń w latach 2002-2005 szacowała ilość wytworzonych na terenie gminy odpadów komunalnych, opakowaniowych i użytkowych oraz w jaki sposób ze strumienia wytworzonych odpadów oszacowywano następnie ilość odpadów opakowaniowych i użytkowych poddanych odzyskowi i recyklingowi?*”,

Jan Stocki, Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej udzielił następujących wyjaśnień: „*Gmina Bieruń w latach 2002-2005 szacowała ilość wytworzonych na swoim terenie odpadów komunalnych, opakowań oraz odpadów opakowaniowych i użytkowych z kart ewidencji odpadów oraz z kart przekazania odpadów. W powyższych kartach podawany jest rodzaj odpadów, który jest wykazywany w sprawozdaniach rocznych.*”

[Dowód: akta kontroli str. 346-347]

Stwierdzono, że 100% odpadów zebranych przez BPIK Sp. z o.o. w wyniku prowadzonej na terenie gminy Bieruń segregacji odpadów jest przekazywana do sprzedaży, a ze względu na wysoką jakość odpadów segregowanych firmy odbierające nie odliczają tzw. balastu.

[Dowód: akta kontroli str. 361-367]

W poniższym zestawieniu w sposób syntetyczny przedstawiono ilości poszczególnych surowców wtórnych (papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne) zebranych i przekazanych do odzysku w ramach prowadzonej przez gminę Bieruń w latach 2002-2004 segregacji odpadów.

Szkło w [kg]	Tworzywa sztuczne w [kg]	Metale w [kg]	Papier i tektura w [kg]
1	2	3	4
rok 2002			
83 000	89 000	50 000	0,00
rok 2003			
32 820	38 720	0,00	1 300
26 260*	19 360*		1 040*
rok 2004			
102 200	74 040	0,00	1 300

Razem w latach 2002-2004 w [kg]			
218 020	201 720	50 000	2 600

* ilości odpadów przekazanych do odzysku i recyklingu w [kg]

W 2004 r. wzrosła o 19 200 kg (tj. o 23,13%) ilość zebranego szkła w porównaniu z rokiem 2002 oraz o 69 380 kg (47,30%) w stosunku do roku 2003.

O 35 320 kg (tj. o 47,70%) wzrosła w 2004 r. ilość zebranych tworzyw sztucznych w stosunku do roku 2003, przy czym wielkość ta zmalała o 15 000 kg (tj. 16,80%) w stosunku do ilości plastików zebranych w 2002 r.

W 2002 r. zebrano 50 000 kg odpadów metalowych, w latach 2003 - 2004 w ramach prowadzonej przez gminę segregacji odpadów nie zebrano odpadów metalowych.

W 2003 i 2004 roku ilości zbieranych selektywnie odpadów z papieru i tektury utrzymują się na stałym poziomie i wynoszą 1300 kg.

Od 2002 do 2004 roku zebrano w sumie:

- 218 020 kg szkła, z czego odzyskowi i recyklingowi poddane zostało 211 460 kg tj. (96,99%),
- 201 720 kg tworzyw sztucznych – odzyskowi i recyklingowi poddano 182 400 kg (tj. 90,40%),
- 2 600 kg odpadów z papieru i tektury – odzyskowi poddano 2 340 kg (tj. 90,00%)

[Dowód: akta kontroli str. 467-478, 487-498]

Zestawienie ilości surowców (papier, szkło, tworzywa sztuczne) zebranych i przekazanych do odzysku przez BPIK Sp. z o.o. do dnia 31.03.2005r. w ramach prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy Bieruń.

Szkło w [kg]	Tworzywa sztuczne w [kg]	Metale w [kg]	Papier i tektura w [kg]
1	2	3	4
<i>styczeń</i>			
9 580	5 060	0	400
<i>luty</i>			
8 300	4 600	0	180
<i>marzec</i>			
10 158	6 040	0	480

Razem w 2005 r. w [kg]			
28 038	15 700	0	1 060

[Dowód: akta kontroli str. 499-501]

3.c)

W okresie objętym kontrolą tj. w latach 2002-2005 działalność w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów oraz odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych na rzecz Gminy prowadziło Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. na podstawie umów zawartych w wyniku postępowań o zamówienie publiczne przeprowadzonych w poszczególnych latach:

- w roku 2001 – umowa nr ZP.3420-109/2001 obejmująca okres od 02.01.02 do 31.12.02,
- w roku 2002 – umowa nr ZP.3420-108/2002 obejmująca okres od 06.01.03 do 31.12.03,
- w roku 2003 – umowa nr ZP.3420-79/2003 obejmująca okres od 02.01.04 do 31.12.05.

[Dowód: akta kontroli str. 78-79, 733, 774, 822]

3.d)

Na pytanie, czy Burmistrz lub BPIK Sp. z o.o., które w jego imieniu wykonuje obowiązek przekazywania odpadów opakowaniowych wymagało od podmiotów, którym przekazywano odpady opakowaniowe posiadania zezwolenia na zbieranie, transport, odzysk i recykling odpadów, Naczelnik WGK udzielił następujących wyjaśnień:

„Zgodnie z informacją przekazaną przez Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. (zał. pismo z dnia 17.06.05) wymagano od podmiotów (kontrahentów), którym przekazywano zebrane odpady opakowaniowe przedstawienia i złożenia stosownych zezwoleń na zbieranie, transport i odzysk odpadów.”

W piśmie z dnia 17.06.2005 r. adresowanym do Urzędu, Prezes Zarządu BPIK Sp. z o.o. – Tadeusz Kowalik poinformował: *„W nawiązaniu do zapytania z dnia 16.06.2005 związanego z kontrolą NIK, Zarząd BPIK Sp. z o.o. informuje, że przy wyborze kontrahentów do odbioru odpadów segregowanych wymagano stosownych zezwoleń (zezwolenie nr SR -III – 6618/TY/20/21/05 i SR - III – 6618/TY/20/14/04 dla MPGK MASTER z Tych; zezwolenie na obrót odpadami niebezpiecznymi zgodnie z art. 28 Ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2003 r. dla firmy P.U.H. „AGRAM” z Dąbrowy Górniczej; zezwolenie nr VOŚG 7635-4-8/02*

na zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne – rodzaj odpadów 160103 dla firmy podwykonawczej Hellman Moritz International Forwarders Sp. z o.o. z Raszyna). Umowę z firmą Lubmar Eko sp. z o.o. z Pruszcza Gdańskiego podpisano na podstawie aktu notarialnego (w zał.). Wszystkie umowy zawierają klauzulę dotyczącą obowiązku potwierdzenia odbioru na karcie przekazania.”

Na pytanie, czy w Urzędzie przechowywane są dokumenty dotyczące przekazania odpadów i dowody posiadania ww. zezwoleń, Naczelnik WGK odpowiedział: „Dokumenty dotyczące przekazania odpadów i dowody posiadania ww. zezwoleń przechowywane są w BPIK sp. z o.o. Dowody przekazania odpadów tzw. „Karty Przekazania Odpadów” są dowodami wewnętrznymi BPIK sp. z o.o. i były podstawą do wystawienia ryczałtowych faktur za zbiórkę odpadów opakowaniowych, a na ich podstawie sporządzono roczne sprawozdania w zakresie ilości zebranych i odzyskanych odpadów opakowaniowych.

[Dowód: akta kontroli str. 368-428]

5.3.4. Podmioty gospodarcze odbierające odpady opakowaniowe i użytkowe do odzysku i recyklingu

Selektywna zbiórka odpadów nr zezwolenia na zbieranie i transport	Opakowania z tworzyw sztucznych, nr zezwolenia na odzysk i recykling	Opakowania z aluminium nr zezwolenia na odzysk i recykling	Opakowania ze stali nr zezwolenia na odzysk i recykling	Opakowania z papieru i tektury nr zezwolenia na odzysk i recykling	Opakowania ze szkła gospodarczego nr zezwolenia na odzysk i recykling	Inne (np. akumulatory, oleje smarowe, opony) – wymienić nr zezwolenia na odzysk i recykling
1	2	3	4	5	6	7
(nazwa podmiotu, adres)						
Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej						
GK/6424/0008/99	-	-	-	-	-	-

[Dowód: akta kontroli str. 343-345]

4. Koszty selektywnej zbiórki oraz odzysku i recyklingu odpadów

W sprawie źródeł finansowania kosztów gospodarki odpadami komunalnymi, w tym selektywnej zbiórki odpadów oraz odzysku i recyklingu opakowań, Zastępca Burmistrza podał:

„Koszty gospodarki odpadami komunalnymi sfinansowane zostały z następujących źródeł:

- opłata produktowa
- budżet gminy
- Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W latach 2002, 2003, 2004 do 31 marca 2005 Gmina Bieruń nie uzyskała jakichkolwiek dotacji ani nie zaciągnęła pożyczek na gospodarkę odpadami komunalnymi. Natomiast gmina w latach 2003-2005 otrzymała z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach z tytułu redystrybucji opłaty produktowej od wprowadzania na rynek krajowy produktów w opakowaniach w łącznej wysokości 34.032,16 zł.

Zestawienie tych środków przedstawiono w piśmie z dnia 14.06.2005 r.

Pośrednio z gospodarką odpadami wiąże się Zintegrowany Gminny Program Ochrony Środowiska dla Miasta Bierunia, którego koszt opracowania został pokryty przez WFOŚiGW w Katowicach.”

[Dowód: akta kontroli str. 429-430]

Tab. 5.3.2. Koszty selektywnej zbiórki odpadów

Lp.	Zadania w ramach selektywnej zbiórki odpadów	Poniesione wydatki w zł		
		w 2002 r.	w 2003 r.	w 2004 r.
1	2	3	4	5
1	ZBIÓRKA ODPADÓW SEGREGOWANYCH	73 830,-	78 334,70 7 126,20*	57 387,10
2	DRUK HARMONOGRAMÓW	2 745,-	2 989	2 989,-
3	WYKONANIE NAPISÓW NA KONTENERACH	-	-	280,60
4	ZAKUP KONTENERÓW SEGREGACYJNYCH	2105,-	6 676,80	-
5	ZAKUP WORKÓW	4 338,32	-	-
6	REMONT POJEMNIKÓW	4 000,-	-	-
7	PAPIER DO DRUKOWANIA	32,10	-	-
8	ZBIÓRKA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH I WIELKOGABARYTOWYCH	30 495,-	21 400	20 972,-
9	WYKONANIE ZADASZENIA PLACU DO SEGREGACJI ODPADÓW	-	-	15 494,-
10	ZBIÓRKA TRAW, LIŚCI, GAŁĘZI	-	16 050,-	10 700,-
11	PILOTOWA ZBIÓRKA ODPADÓW ZIELONYCH NA OSIEDLACH	-	-	1 512,18

Lp.	Zadania w ramach selektywnej zbiórki odpadów	Poniesione wydatki w zł		
		w 2002 r.	w 2003 r.	w 2004 r.
1	2	3	4	5
	RAZEM:	117 545,33	132 576,70 7 126,20* <u>125 450,50</u>	109 334,88

* - zapłacona w 2004 r.

[Dowód: akta kontroli str. 342]

Poniżej przedstawiono szczegółową analizę niektórych wydatków Gminy.

Koszty zbiórki odpadów segregowanych w poszczególnych latach, to sumy kwot z comiesięcznych faktur dotyczących selektywnej indywidualnej zbiórki odpadów, prowadzonej na rzecz Gminy przez BPIK Sp. z o.o. Wydatki w tym zakresie pokrywane były: w 2002 i 2003 r. z budżetu Gminy, w 2004 r. z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W 2003 r. Urząd dokonał wydatku 6.676,80 zł na zakup 13 sztuk kontenerów do segregacji odpadów o pojemności 1100 l, w ramach umowy nr GK/45/10/03 z dnia 15.05.03 zawartej pomiędzy Urzędem, reprezentowanym przez Burmistrza i Skarbnika Miasta, a firmą Z.P.H „HERMIG”. Kontenery, których odbiór w Protokole odbioru wykonanych robót z dnia 9.06.03 r. pokwitował Inspektor ds. komunalnych – Mirosław Początek, ustawiono w punktach segregacyjnych m.in. przy ul. Chemików. Zapłaty faktury dokonano przelewem w dniu 1.07.2003 r.

Wydatek 2.989,00 zł w 2003 r. dotyczył druku harmonogramów segregacyjnych w liczbie 2500 szt. w ramach zlecenia nr GK/165/03 z 17.11.2003 r., podpisanego przez Burmistrza i Skarbnika Miasta. Druk harmonogramów zlecony został firmie „PERGAMON” S.C. Zapłaty faktury dokonano przelewem w dniu 12.12.2003 r.

W 2004 r. Urząd zlecił wykonanie zadaszzenia placu z zestawem kontenerów do segregacji odpadów, usytuowanym przy ul. Chemików, co potwierdziły oględziny punktów segregacyjnych, przeprowadzone w dniu 24.06.2005 r.

[Dowód: akta kontroli str. 433-453, 504]

Tab. 5.3.3. Koszty odzysku i recyklingu odpadów

Koszty ponoszone na organizację odzysku i recyklingu odpadów w zł		Koszty ponoszone na organizację odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w zł		Koszty ponoszone na odzysk i recykling 1 kg odpadów opakowaniowych w zł
ogółem	na 1 mieszk.	ogółem	na 1 mieszk.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>rok 2002</i>				
<i>117 545</i>	<i>5, 82</i>	<i>73 830</i>	<i>3, 70</i>	<i>0, 33</i>
<i>rok 2003</i>				
<i>125 451</i>	<i>6, 24</i>	<i>96 225, 10</i>	<i>4, 80</i>	<i>2, 06</i>
<i>rok 2004</i>				
<i>109 334,88</i>	<i>5, 46</i>	<i>55 358, 40</i>	<i>2, 80</i>	<i>0, 31</i>

[Dowód: akta kontroli str. 342-343]

5. Przychody gminy z opłat produktowych

W latach 2003-2005 na rachunek Urzędu wpłynęły środki z WFOŚiGW z tytułu redystrybucji opłaty produktowej od wprowadzania na rynek krajowy produktów w opakowaniach w łącznej wysokości 34.032,16 zł. Terminy i wysokość wpływów przedstawiają poniższe tabele.

Tab. 5.3.5. Przychody urzędu miasta lub gminy z redystrybucji opłat produktowych

Data wpływu opłaty	Kwota [zł]
<i>1</i>	<i>2</i>
<i>11.08.2003 r.</i>	<i>3802,72</i>
<i>31.08.2003 r.</i>	<i>18111,31</i>
<i>Razem 2003 r.</i>	<i>21914,03</i>
<i>02.02.2004 r.</i>	<i>9759,10</i>
<i>27.05.2004 r.</i>	<i>1554,62</i>
<i>Razem 2004 r.</i>	<i>11313,72</i>
<i>14.01.2005</i>	<i>804,41</i>
<i>Razem 2005 r. do dn. 31 maja 2005</i>	<i>804,41</i>
<i>Łącznie lata 2003-2005</i>	<i>34032,16</i>

Tab. 5.3.6. Środki z opłat produktowych przekazane do urzędu miasta lub gminy przez wfośigw

lp.	Środki przekazane do dnia 31.05.2003 r. w /zł/	Środki przekazane do dnia 31.05.2004 r. w /zł/	Środki przekazane do dnia 31.05.2005.r. w /zł/
1	3	4	5
2002 r.			
1	3802,72*		
2	18111,31**		
2003 r.			
3		9759,10	
4		1554,62	
2004 r.			
5			804,41

* wpływ środków w dniu 11.08.2003 r.

** wpływ środków w dniu 31.08.2003 r.

Zastępca Burmistrza – Jan Podleśny wyjaśnił, że: „W latach 2002-2005 Gmina Bieruń nie uzyskała innych przychodów związanych z gospodarką opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz produktów i odpadów poużytkowych objętych opłatą produktową.”

[Dowód: akta kontroli str. 431]

W sprawie wydatkowania środków finansowych otrzymanych z WFOŚiGW w Katowicach z tytułu redystrybucji opłaty produktowej, Zastępca Burmistrza – Jan Podleśny podał, że: „1. otrzymane środki z WFOŚiGW w Katowicach z tytułu redystrybucji opłaty produktowej wpłynęły na rachunek budżetu gminy.

2. uwzględniając treść art. 29 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 11.05.2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców..., w latach 2003-2005 gmina Bieruń wydatkowała między innymi następujące kwoty:

2003 rok

a) koszty organizacji odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych	78.334,70
b) zakup pojemników do segregacji odpadów	6.676,80
c) koszt druku harmonogramu zbiórki segregowanych odpadów opakowaniowych na 2004 rok - faktura nr 349 z 8.12.2003 r.	2.989,00

Razem z budżetu gminy	88.000,50

Zestawienie kosztów segregacji indywidualnych odpadów opakowaniowych w 2003 roku.

<i>Data</i>	<i>Faktura nr</i>	<i>netto</i>	<i>VAT - 7 %</i>	<i>Brutto</i>
31.01.2003 r.	8/01S/03	6.670,-	466,90	7.136,90
28.02.2003 r.	15/02S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
31.03.2003 r.	26/03S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
30.04.2003 r. ¹	36/04S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
30.05.2003 r. ²	46/05S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
30.06.2003 r.	58/06S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
31.07.2003 r.	75/07S/03	6.600,-	462,00	7.062,00
29.08.2003 r. ¹	89/08S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
30.09.2003 r. ³	106/09S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
31.10.2003 r. ⁴	119/10S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
28.11.2003 r.	133/11S/03	6.660,-	466,20	7.126,20
	<i>Razem:</i>			78.334,70

¹ faktura obejmuje również zbiórkę odpadów niebezpiecznych (łączna jej wartość 12.476,20)

² faktura obejmuje również zbiórkę odpadów wielkogabarytowych (łączna jej wartość 12.476,20)

³ faktura obejmuje również zbiórkę odpadów wielkogabarytowych i jesiennej zbiórki liści (łączna jej wartość 17.826,20)

⁴ faktura obejmuje również zbiórkę liści (łączna jej wartość wynosi 17.826,20)

2004 rok

a) koszty organizacji odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych

(f-ra nr 159/12S/03 z 31.12.2003 r.) 7.126,20

b) koszt druku harmonogramu zbiórki segregowanych odpadów na 2005 r.

- faktura nr 386 z 15.12.2004 r. 2.989,00

Razem z budżetu gminy 10.115,20

Ponadto z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wydatkowano na segregację odpadów opakowaniowych następujące kwoty:

<i>Data</i>	<i>Faktura nr</i>	<i>Netto</i>	<i>VAT</i>	<i>Brutto</i>
31.01.2004 r. ¹	1050/5/D/2004	5.320,-	375,40	5.695,40
28.02.2004 r.	1050/15/D/2004	5.300,-	371,00	5.671,00
31.03.2004 r. ²	1050/29/D/2004	4.310,-	301,70	4.611,70
30.04.2004 r. ³	1050/41/S/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
31.05.2004 r. ⁴	1050/72/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
30.06.2004 r. ²	1050/99/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
31.07.2004 r. ²	1050/118/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00

31.08.2004 r. ²	1050/140/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
30.09.2004 r. ³	1050/157/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
31.10.2004 r. ⁴	1050/177/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
30.11.2004 r. ²	1050/191/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
29.12.2004 r. ²	1050/205/D/2004	4.300,-	301,00	4.601,00
	RAZEM:			57.387,10

¹ faktura obejmuje również rozwieszenie harmonogramów zbiórki surowców wtórnych i worków do segregacji.

² faktura obejmuje również zbiórkę trawy, liści, gałęzi na kwotę 1.000 zł netto.

³ faktura obejmuje również:

- zbiórkę trawy, liści, gałęzi za 1.000 zł netto
- zbiórkę odpadów niebezpiecznych za 4.900 zł netto

⁴ faktura obejmuje również:

- zbiórkę trawy, liści, gałęzi za 1.000 zł netto
- zbiórkę odpadów wielkogabarytowych za 4.900 zł netto

Dodatkowo gmina wykonała wiatę do pilotażowej segregacji odpadów opakowaniowych na osiedlu przy ul. Chemików za kwotę 15.494,-

Łącznie gmina wydatkowała z budżetu i GFOŚiGW na kwotę 82.996,30 zł.

2005 r.

a) zakup pojemników do segregacji odpadów 7.693,22

b) koszty organizacji odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych 23.005,-

Razem: 30.698,22

Koszty zbiórki segregowanych odpadów opakowaniowych

Data	Faktura nr	Netto	VAT - 7 %	Brutto
31.01.2005 r. ¹	1050/26/D/2005	4.300,-	301,-	4.601,-
28.02.2005 r. ¹	1050/55/D/2005	4.300,-	301,-	4.601,-
31.03.2005 r. ¹	1050/81/D/2005	4.300,-	301,-	4.601,-
29.04.2005 r. ²	1050/108/D/2005	4.300,-	301,-	4.601,-
31.05.2005 r. ³	1050/131/D/2005	4.300,-	301,-	4.601,-
	RAZEM:			23.005,-

¹ faktura obejmuje również koszt 1.000 zł netto za zbiórkę trawy, liści, gałęzi

² faktura obejmuje również koszt 1.000 zł netto za zbiórkę trawy, liści, gałęzi oraz 4.900 zł netto za wywóz odpadów niebezpiecznych

³ faktura obejmuje również koszt 1.000 zł netto za zbiórkę trawy, liści, gałęzi oraz 4.900 zł netto za zbiórkę odpadów wielkogabarytowych

[Dowód: akta kontroli str. 432-435]

Zestawienie przychodów Gminy z tytułu opłat produktowych w stosunku do jej wydatków w latach 2003 - 2005 przedstawia się następująco:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2003 r.</i>	<i>2004 r.</i>	<i>2005 r.</i>	<i>Razem</i>
Wpływ środków w zł	21.914,03	11.313,72	804,41	34,032,16
Wydatki z budżetu w zł	88.000,50	10.115,20	30.698,22	128.813,92
Wydatki z GFOŚiGW w zł	-	72.881,10	-	72.881,10

W sprawie osiągniętych efektów z tytułu wydatkowania powyższych kwot, Zastępca Burmistrza podał:

- 1. W latach 2003 - 2005 gmina w pełni zabezpieczyła dla wszystkich mieszkańców segregację odpadów, w tym opakowaniowych oraz zorganizowała ich odbiór bezpośrednio z posesji.*
- 2. Od 2003 roku wzrosła ilość segregowanych odpadów, w tym opakowaniowych, z uwagi na rozszerzenie zbiórki odpadów segregowanych na osiedlach.*
- 3. Odbiór odpadów segregowanych spowodował znaczne ograniczenie powstawania dzikich wysypisk.*
- 4. Podniesienie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców, w tym wśród dzieci i młodzieży. Co roku przeprowadzane są konkursy ekologiczne w szkołach. Dla laureatów tych konkursów gmina finansuje nagrody.*
W 2003 roku w jednym z konkursów był konkurs "Recykling", w którym przyznano 2 nagrody. Koszt ich jest trudny do określenia, gdyż nagradzani byli również uczestnicy innych konkursów ekologicznych."

[Dowód: akta kontroli str. 436]

6. Sprawozdawczość dotycząca gospodarki odpadami opakowaniowymi

Zgodnie z art. 35 ust. 1-3 ustawy o opłacie produktowej, burmistrz miasta jest obowiązany do sporządzenia rocznego sprawozdania, o rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych na terenie gminy, przekazanych do odzysku i recyklingu oraz

o wydatkach poniesionych na te działania, i przekazania w terminie do dnia 15 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie, marszałkowi województwa i wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Roczne sprawozdania o rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych na terenie Gminy, przekazanych do odzysku i recyklingu oraz o wydatkach poniesionych na te działania Urząd przekazywał do WFOŚiGW w następujących terminach:

- za 2002 r. – list polecony nadany 31.01.2003 r., potwierdzenie odbioru 03.02.2003 r.,
- za 2003 r. – list polecony nadany 13.02.2004 r., potwierdzenie odbioru 16.02.2004 r. (15.02.2004 – niedziela),
- za 2004 r. – list polecony nadany 28.01.2005 r., potwierdzenie odbioru 31.01.2005 r.

Sprawozdania sporządzono w formie zestawień tabelarycznych, z podaniem symboli PKWiU w zestawieniach za lata 2002 i 2003.

Poniższa tabela przedstawia symbole PKWiU użyte w sprawozdaniach za lata 2002-2003:

Lp.	Rodzaje opakowań	Symbol PKWiU
1.	Opakowania z tworzyw sztucznych	25.22 17.40.21-50 17.40.21-73 17.40.21-75
2.	Opakowania z blachy białej i lekkiej innej niż aluminiowa	28.72.11
3.	Opakowania z papieru i tektury	21.21.12 21.21.13 21.21.14 21.21.15-30
4.	Opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampulkami	26.13.11

W sprawozdaniu za 2004 rok podane zostały rodzaje opakowań, bez podziału na poszczególne symbole PKWiU.

Do sprawozdań WFOŚiGW nie zgłaszał żadnych uwag.

[Dowód: akta kontroli str. 467-478, 79]

W sprawie przekazywania ww. sprawozdań do Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach, Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej – Jan Stocki poinformował, że: „(...) brak jest możliwości sprawdzenia i wyjaśnienia czy sprawozdania wymagane art. 35.1. Ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców... za lata 2002, 2003, 2004

zostały przekazane do Urzędu Marszałka Województwa Śląskiego, gdyż pracownik merytorycznie odpowiedzialny w powyższych latach za bezpośrednią realizację gospodarki odpadami na terenie gminy wyjechał na dłużej za granicę. Posiadamy tylko dokumenty potwierdzające wysłanie powyższych sprawozdań do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.”

[Dowód: akta kontroli str. 479]

W związku z brakiem potwierdzeń przekazania do urzędu marszałkowskiego sprawozdań, wymaganych ustawą o opłacie produktowej, Ludwik Jagoda – Burmistrz w dniu 16 czerwca 2005 r. udzielił następujących wyjaśnień: „(...)informuję, że podniesiony problem zostanie przez wewnętrzne służby kontrolne Urzędu sprawdzony i wyjaśniony. Potwierdzenie zgłaszanych nieprawidłowości tj. niedostarczenie stosownych dokumentów do Urzędu Marszałkowskiego w wymaganym ustawą terminie będzie podstawą do wyciągnięcia w stosunku do pracowników odpowiedzialnych za organizację pracy w Wydziale, sankcji dyscyplinarnych zgodnie z Kodeksem Pracy. Warunkiem udzielenia zgody na dłuższy urlop bezpłatny była pozytywna opinia bezpośredniego przełożonego. W razie potrzeby zaległe dokumenty zostaną niezwłocznie dostarczone.”

[Dowód: akta kontroli str. 480-481]

Z kolei, w pisemnych wyjaśnieniach z dnia 17 czerwca 2005 r. Zastępca Burmistrza – Jan Podleśny podał, że: „W związku z brakiem realizacji zapisów ustawy odnośnie corocznego przekazywania do Urzędu Marszałkowskiego sprawozdań informuję, że zostały one opracowane i przekazane w dniu dzisiejszym. W załączeniu ksero pisma przewodniego do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego wraz z informacjami o rodzajach i ilościach zebranych odpadów opakowaniowych i przekazanych do odzysku i recyklingu za lata 2002, 2003 i 2004 r.”

[Dowód: akta kontroli str. 482-486]

7. Zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów

7.a)

Zgodnie z art. 26 i 28 ustawy o odpadach do kompetencji burmistrza miasta należy opiniowanie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

W okresie objętym kontrolą Burmistrz Miasta Bieruń otrzymał łącznie kopie 33 decyzji starosty i wojewody, dotyczące zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i odzysku odpadów. Burmistrz opiniował wszystkie wnioski o wydanie ww. decyzji, w tym 30 wniosków otrzymało opinie pozytywne, a postanowienia dla 3 wniosków zawierały opinie negatywne.

W postanowieniu o numerze OŚRL/119/2002 z 6.11.2002 r. Burmistrz Miasta negatywnie zaopiniował wniosek Jerzego Osiora w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów. Po wniesieniu zażalenia przez wnioskodawcę, Burmistrz uchylił postanowienie z 6.11.2002 r. i wydał pozytywną opinię nr OŚRL/148/2002 w dniu 24.12.2002 r. Starosta Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego decyzją z 10.01.2003 r. udzielił Jerzemu Osior zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odzysku odpadów.

[Dowód: akta kontroli str. 553-557]

Postanowieniem o numerze OŚRL/151/2002 z 31.12.2002 r. Burmistrz Miasta negatywnie zaopiniował wniosek Zakładu Oczyszczania „EKO-ZAG” w sprawie wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne. Po wniesieniu zażalenia przez wnioskodawcę, Burmistrz uchylił postanowienie z 31.12.2002 r., a następnie pozytywnie zaopiniował postanowieniem z dnia 24.01.2003 r. znak OŚRL/762/2/2002 w części zbierania odpadów innych niż niebezpieczne, natomiast negatywnie zaopiniował wniosek w części zbierania odpadów niebezpiecznych. Starosta Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, nie zgadzając się z uzasadnieniem Burmistrza, postanowił decyzją z 20.02.2003 r. udzielić wnioskodawcy zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów.

[Dowód: akta kontroli str. 517-523]

W postanowieniu o numerze OŚRL/7644/17/2003 z 10.03.2003 r. Burmistrz Miasta negatywnie zaopiniował wniosek Firmy Handlowo-Usługowej A. i R. Drewicz, w sprawie prowadzenia działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów. Starosta Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego, po rozpatrzeniu wniosku strony o zawieszenie przedmiotowego postępowania, postanowieniem z 9.05.2003 r. postanowił zawiesić postępowanie w sprawie wydania ww. zezwolenia.

[Dowód: akta kontroli str. 558-560]

Art. 106 § 1 ustawy K.p.a. stanowi: „Jeżeli przepis prawa uzależnia wydanie decyzji od zajęcia stanowiska przez inny organ (wyrażenia opinii lub zgody albo wyrażenia stanowiska w innej formie), decyzję wydaje się po zajęciu stanowiska przez ten organ.” Z kolei § 3 mówi, iż: „Organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, obowiązany jest przedstawić je niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia mu żądania, chyba że przepis prawa przewiduje inny termin.”

Szczegółowej analizie, pod kątem terminowości wydawania opinii do wniosków dotyczących zezwoleń, poddano wszystkie 33 opinie z okresu objętego kontrolą.

Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera wykaz i terminy wydanych postanowień-opinii Burmistrza.

Lp.	Nr postanowienia/ opinii Burmistrza	Data wpływu wniosku wojewody/ starosty	Data wydania postanowienia/ opinii	Liczba dni od daty wpływu pisma od wojewody /starosty do dnia wydania opinii	Przedmiot decyzji	Uwagi
1.	OŚRL/7645/26/2002	05.03.2002 (s)	18.03.2002	13	transport	opinia pozytywna
2.	OŚRL/63/2002	31.05.2002 (s)	06.06.2002	6	zbieranie	opinia pozytywna
3.	OŚRL/77/2002	02.05.2002 (UM Bytom)	17.06.2002	46	zbieranie i transport	opinia pozytywna
4.	OŚRL/72/2002	17.06.2002 (s)	18.06.2002	1	transport	opinia pozytywna
5.	OŚRL/79/2002	06.06.2002 (s)	26.06.2002	20	odzysk	opinia pozytywna
6.	OŚRL/86/2002	15.07.2002 (s)	17.07.2002	2	zbieranie i transport	opinia pozytywna
7.	OŚRL/119/2002	23.10.2002 (s)	06.11.2002	14	odzysk	opinia negat./ zmiana postanowienia na pozyt. w całości po wniesieniu zażalenia
8.	OŚRL/150/2002	23.12.2002 (s)	30.12.2002	7	transport	opinia pozytywna
9.	OŚRL/151/2002	09.12.2002 (s)	31.12.2002	22	zbieranie	opinia

						negat./zmiana postanowienia na pozyt. w części, po wniesieniu zażalenia
10.	OŚRL/16/2003	06.03.2003 (s)	10.03.2003	4	transport	opinia pozytywna
11.	OŚRL/7644/17/2003	06.03.2003 (s)	10.03.2003	4	zbieranie i transport	opinia negatywna
12.	OŚRL/18/2003	14.03.2003 (s)	24.03.2003	10	odzysk	opinia pozytywna
13.	OŚRL/24/2003	07.04.2003 (w)	29.04.2003	22	odzysk	opinia pozytywna
14.	OŚRL/26/2003	08.05.2003 (s)	23.05.2003	15	zbieranie	opinia pozytywna
15.	OŚRL/7627/25/2003	08.05.2003 (s/w)	03.06.2003	26	odzysk, zbieranie i unieszkodliwienie	opinia pozytywna
16.	OŚRL/27/2003	27.06.2003 (s)	04.07.2003	7	zbieranie i transport	opinia pozytywna
17.	OŚRL/65/2003	09.09.2003 (s)	16.09.2003	7	zbieranie	opinia pozytywna
18.	OŚRL/72/2003	05.08.2003 (s)	08.10.2003	64	odzysk	opinia pozytywna
19.	OŚRL/82/2003	17.10.2003 (s)	07.11.2003	21	odzysk i transport	opinia pozytywna
20.	OŚRL/83/2003	29.10.2003 (s)	07.11.2003	9	odzysk i transport	opinia pozytywna
21.	OŚRL/90/2003	04.12.2003 (s)	16.12.2003	12	zbieranie	opinia pozytywna
22.	OŚRL/33/2004	22.04.2004 (s)	05.05.2004	8	zbieranie	opinia pozytywna
23.	OŚRL/35/2004	19.04.2004 (s)	05.05.2004	16	transport	opinia pozytywna
24.	OŚRL/36/2004	19.04.2004 (s)	05.05.2004	16	odzysk i transport	opinia pozytywna
25.	OŚRL/54/2004	06.05.2004 (s)	27.05.2004	21	odzysk	opinia pozytywna
26.	OŚRL/55/2004	26.05.2004 (s)	27.05.2004	1	odzysk	opinia pozytywna
27.	OŚRL/69/2004	27.05.2004 (s)	09.06.2004	13	odzysk i transport	opinia pozytywna
28.	OŚRL/70/2004	01.07.2004 (s)	01.07.2004	1	zbieranie i	opinia

					transport	pozytywna
29.	OŚRL/78/2004	23.06.2004 (s)	12.07.2004	19	zbieranie	opinia pozytywna
30.	OŚRL/85/2004	22.07.2004 (w)	26.07.2004	4	odzysk	opinia pozytywna
31.	OŚRL/105/2004	07.09.2004 (s)	21.09.2004	14	zbieranie odpadów	opinia pozytywna
32.	OŚRL/109/2004	02.09.2004 (s)	04.10.2004	32	odzysk i transport	opinia pozytywna
33.	OŚRL/131a/2004	18.11.2004 (s)	16.12.2004	28	zbieranie	opinia pozytywna

Badanie terminowości wydawania opinii w sprawie zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i odzysku odpadów wykazało, iż w czternastu przypadkach został przekroczony ustawowy termin opiniowania wniosków.

Poniższe zestawienie zawiera szczegółowy wykaz postanowień wydanych po ustawowym terminie.

Lp.	Nr postanowienia/opinii Burmistrza	Data wpływu wniosku wojewody/ starosty	Data wydania opinii	Liczba dni od daty wpływu pisma od wojewody /starosty do dnia wydania postanowienia/opinii
1.	OŚRL/77/2002	02.05.2002 (UM Bytom)	17.06.2002	46
2.	OŚRL/79/2002	06.06.2002 (s)	26.06.2002	20
3.	OŚRL/151/2002	09.12.2002 (s)	31.12.2002	22
4.	OŚRL/24/2003	07.04.2003 (w)	29.04.2003	22
5.	OŚRL/26/2003	08.05.2003 (s)	23.05.2003	15
6.	OŚRL/7627/25/2003	08.05.2003 (s/w)	03.06.2003	26
7.	OŚRL/72/2003	05.08.2003 (s)	08.10.2003	64
8.	OŚRL/82/2003	17.10.2003 (s)	07.11.2003	21
9.	OŚRL/35/2004	19.04.2004 (s)	05.05.2004	16
10.	OŚRL/36/2004	19.04.2004 (s)	05.05.2004	16
11.	OŚRL/54/2004	06.05.2004 (s)	27.05.2004	21
12.	OŚRL/78/2004	23.06.2004 (s)	12.07.2004	19
13.	OŚRL/109/2004	02.09.2004 (s)	04.10.2004	32
14.	OŚRL/131a/2004	18.11.2004 (s)	16.12.2004	28

[Dowód: akta kontroli str. 504-506, 512-560]

Wyjaśnień w tej sprawie nieterminowego opiniowania przedmiotowych wniosków udzielił Burmistrz Miasta:

„l.p. 1 Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/77/2002 - Wniosek Prezydenta Miasta Bytomia wymagał przeprowadzenia dodatkowych rozmów z Urzędem Miasta Bytomia z uwagi na fakt , iż to Prezydent innego miasta nie będącego w strukturach powiatu bieruńsko-lędzińskiego) występuje o wydanie opinii. Po uzyskaniu wyjaśnień wydano pozytywne postanowienie. Nie mniej jednak Postępowanie zostało przez prezydenta Bytomia umorzone w zakresie obszaru miasta Bierunia.

l.p. 2 – Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/79/2002 - Wniosek Starosty, z uwagi na położenie zakładu przy ul. Warszawskiej (gęsta zabudowa jednorodzinna), wymagał uzyskania dodatkowych wyjaśnień. Po ich otrzymaniu zaopiniowano pozytywnie .

l.p. 3 - Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/151/2002 - Wniosek Starosty wymagał dodatkowych wyjaśnień. Po dogłębnej analizie zaopiniowano negatywnie. Uzyskane telefonicznie dodatkowe wyjaśnienia, a także fakt lokalizacji zakładu nie przekonały opiniującego.

l.p.6 Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/7267/25//2003 - Z uwagi na bardzo trudny i skomplikowany wniosek dot. ZTS ERG – wniosek wymagał dodatkowego czasu na jego rozpatrzenie

l. p.7 - Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/72/2002 - Wniosek dot. „ISOGLASS” wpłynął do tut. Urzędu i wnosił o opinię do programu gospodarki odpadami niebezpiecznym wraz z opinią NT. odzysku odpadów. W trakcie wydawania postępowania pominięto część dot. odzysku. W związku z powyższym Starostwo wystąpiło ponownie o opinię dotyczącą tylko odzysku odpadu dnia 02.10.2003 r. na, które to pismo niezwłocznie uzyskało postanowienie (dnia 08.10.2003)

l.p.8 - Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/82 /2003 - Opinia dot. Pracowni plastycznej IWA wymagała uzyskania opinii na temat przeznaczenia terenu na którym zlokalizowana jest pracownia plastyczna.

l.p.10 - Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/36/2004 - Opinia dot. Z.P.U. H. – „ZAMBET” wymagała uzyskania opinii na temat przeznaczenia terenu na którym jest zlokalizowana

l.p.11 Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/54/2004 Opinia dot. Odlewni „Żeliwa” wymagała uzyskania opinii na temat przeznaczenia terenu na którym jest zlokalizowana.

l.p.13 Postanowienie Burmistrza Miasta Bierunia nr OŚRL/109/2004 Opinia dot. BPIK-u wymagała uzyskania opinii na temat przeznaczenia terenu na którym jest zlokalizowana.

W chwili obecnej trudno jest wyjaśnić przyczyny przekroczenia ustawowego terminu dla poz.4; 5; 9 ;12; 14 . Podkreślam jednak, iż sprawy które wpłynęły do tutejszego Urzędu wymagały w większości wypadku przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.”

[Dowód: akta kontroli str. 561-564]

Zgodnie z art. 106 § 6 K.p.a., w przypadku niezajęcia stanowiska w terminie 14-dniowym, wynikającym z art. 106 § 3 K.p.a., Burmistrz winien zawiadamiać strony o przyczynach zwłoki oraz wskazać nowy termin załatwienia sprawy. Na pytanie, czy taki tok postępowania był zachowany w Urzędzie, wyjaśnienia złożył Burmistrz Miasta: „(...) w przypadkach nieterminowego opiniowania wniosków, dotyczących zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, Urząd nie zawiadamiał strony o przyczynach zwłoki i nie wskazywał nowego terminu załatwienia sprawy. Sprawy skomplikowane starano się załatwić w jak najszybszym terminie.”

[Dowód: akta kontroli str. 565-566]

Na wniosek kontrolera o przedłożenie dokumentów potwierdzających pozyskiwanie przez Urząd dodatkowych opinii i wyjaśnień, stosownie do wcześniejszych wyjaśnień Burmistrza uzasadniających przekraczanie terminu czternastu dni w wydawaniu opinii, Zastępca Burmistrza poinformował, iż: „nie posiadamy dokumentów, które potwierdzałyby pozyskiwanie dodatkowych opinii i wyjaśnień w sprawach wymagających dłuższej niż dwa tygodnie analizy wniosków.”

[Dowód: akta kontroli str. 567-568]

7.b)

Na terenie Gminy 29 przedsiębiorców otrzymało decyzje dotyczące zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i odzysku odpadów, 2 decyzje zostały zawieszane przez Starostwo, 1 nie została odebrana przez wnioskodawcę, 1 decyzja po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez Prezydenta Bytomia została wydana tylko dla obszaru miasta Bytomia.

Tabelaryczne zestawienie rodzajów i ilości odpadów przewidzianych do odzysku.

Lp.	Kod odpadu	Ilość w Mg/rok
1.	01 01 02	9636
2.	01 04 12	57 772,49
3.	07 02 13	1530
4.	10 01 02	6700
5.	10 01 01	500
6.	10 01 80	600
7.	10 09 80	150
8.	12 01 01	1
9.	12 01 04	1
10.	15 01 02	1590
11.	15 01 03	700
12.	16 11 02	1,5
13.	17 02 03	250
14.	17 04 05	150
15.	19 08 05	432
16.	19 12 04	1500
17.	20 01 38	10
18.	20 01 39	250
19.	20 02 01	160

Tabelaryczne zestawienie odpadów opakowaniowych przewidzianych do odzysku.

Lp.	Numer postanowienia	kod	Ilość Mg/rok
1.	OŚRL/109/04	20 02 01	160
		20 01 38	10
2.	OŚRL/69/04	15 01 03	600
3.	OŚRL/83/2003	15 01 03	100
4.	OŚRL/7627/25/03	15 01 02	90
5.	OŚRL/18/2003	15 01 02	1500
		20 01 39	250

W sprawie nadzoru nad ww. przedsiębiorcami w zakresie gospodarowania odpadami, Julia Guściora podała: „Gmina, w okresie objętym kontrolą, z uwagi na krótki okres funkcjonowania ustawy, nie dokonywała wizji u przedsiębiorców, którzy otrzymali decyzje starosty lub wojewody, dotyczące zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i odzysku odpadów.”

[Dowód: akta kontroli str. 509-511]

W toku prowadzonej kontroli w zakresie opiniowania przez Burmistrza wniosków w sprawie wydawania zezwoleń prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, Julia Guściora – inspektor w ROŚRiL przekazała kontrolującemu informacje niezgodne ze stanem faktycznym nt. liczby opiniowanych wniosków, terminów wydawania postanowień oraz ilości odpadów przewidzianych do odzysku. Na podstawie art. 40 ustawy o NIK, Katarzyna Gradzik przyjęła od niej ustne wyjaśnienia w tej sprawie, o następującej treści:

„Podanie przeze mnie:

- liczby „23” zamiast „33” kopii decyzji starosty lub wojewody, do których wnioski były opiniowane przez Burmistrza w kontrolowanym okresie,
- terminów 14-dniowych w wydawaniu ww. opinii, pomimo rzeczywistych terminów 16, 21 i wyższych,
- błędnej ilości odpadów w „Tabelarycznym zestawieniu rodzajów i ilości odpadów”

wyniknęło z pośpiechu w sporządzaniu przeze mnie informacji, spowodowanym natłokiem bieżących spraw, w ramach powierzonych mi obowiązków w ROŚRiL. Nie było to zamierzone działanie. Wszystkie te dane zostaną przeze mnie skorygowane.”

[Dowód: akta kontroli str.502-503, 507]

Tabelaryczne zestawienie odpadów opakowaniowych przewidzianych do odzysku.

Lp.	Numer postanowienia	kod	Ilość Mg/rok
1.	OŚRL/109/04	20 02 01	160
		20 01 38	10
2.	OŚRL/69/04	15 01 03	600
3.	OŚRL/83/2003	15 01 03	100
4.	OŚRL/7627/25/03	15 01 02	90
5.	OŚRL/18/2003	15 01 02	1500
		20 01 39	250

W sprawie nadzoru nad ww. przedsiębiorcami w zakresie gospodarowania odpadami, Julia Guściora podała: „Gmina, w okresie objętym kontrolą, z uwagi na krótki okres funkcjonowania ustawy, nie dokonywała wizji u przedsiębiorców, którzy otrzymali decyzje starosty lub wojewody, dotyczące zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu i odzysku odpadów.”

[Dowód: akta kontroli str. 509-511]

W toku prowadzonej kontroli w zakresie opiniowania przez Burmistrza wniosków w sprawie wydawania zezwoleń prowadzenie działalności w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, Julia Guściora – inspektor w ROŚRiL przekazała kontrolującemu informacje niezgodne ze stanem faktycznym nt. liczby opiniowanych wniosków, terminów wydawania postanowień oraz ilości odpadów przewidzianych do odzysku. Na podstawie art. 40 ustawy o NIK, Katarzyna Gradzik przyjęła od niej ustne wyjaśnienia w tej sprawie, o następującej treści:

„Podanie przeze mnie:

- liczby „23” zamiast „33” kopii decyzji starosty lub wojewody, do których wnioski były opiniowane przez Burmistrza w kontrolowanym okresie,
- terminów 14-dniowych w wydawaniu ww. opinii, pomimo rzeczywistych terminów 16, 21 i wyższych,
- błędnej ilości odpadów w „Tabelarycznym zestawieniu rodzajów i ilości odpadów”

wyniknęło z pośpiechu w sporządzaniu przeze mnie informacji, spowodowanym natłokiem bieżących spraw, w ramach powierzonych mi obowiązków w ROŚRiL. Nie było to zamierzone działanie. Wszystkie te dane zostaną przeze mnie skorygowane.”

[Dowód: akta kontroli str.502-503, 507]

W celu porównania rzeczywistej liczby kopii decyzji wojewody lub starosty, dotyczących ww. zezwoleń, zarejestrowanych w ksiązkach kancelaryjnych Urzędu w 2004 r., z liczbą decyzji udostępnionych kontrolującym z tego okresu, badaniu poddano rejestr korespondencji przychodzącej, która wpłynęła do Urzędu w terminie od 08.01.2004 do 31.12.2004 r. W wyniku analizy dokumentacji ustalono, że w skontrolowanym okresie w ksiązkach kancelaryjnych zarejestrowano wpływ 15 kopii przedmiotowych decyzji. Wszystkie decyzje zostały udostępnione kontrolującym.

Szczegółowy wykaz zarejestrowanych kopii decyzji przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Data wpływu kopii decyzji	Nr w rejestrze	Przedmiot zezwolenia	Nr postanowienia/opinii Burmistrza, których decyzja dotyczyła
1.	08.01.2004	102	odzysk i transport odpadów	OŚRL/83/2003
2.	15.01.2004	241	transport odpadów	OŚRL/82/2003
3.	28.01.2004	655	zbieranie odpadów	OŚRL/90/2003
4.	17.06.2004	3627	zbieranie odpadów	OŚRL/33/2004
5.	23.06.2004	3789	odzysk odpadów	OŚRL/36/2004
6.	30.06.2004	3970	zbieranie i transport odpadów	OŚRL/70/2004
7.	05.07.2004	4037	odzysk odpadów	OŚRL/55/2004
8.	26.07.2004	4463	transport odpadów	OŚRL/35/2004
9.	26.07.2004	4464	odzysk odpadów	OŚRL/54/2004
10.	03.08.2004	4664	zbieranie i transport odpadów	OŚRL/70/2004
11.	05.08.2004	4711	odzysk i transport odpadów	OŚRL/69/2004
12.	09.09.2004	5402	zbieranie odpadów	OŚRL/78/2004
13.	12.11.2004	6737	zbieranie odpadów	OŚRL/105/2004
14.	19.11.2004	6848	odzysk odpadów	OŚRL/85/2004
15.	25.11.2004	6989	odzysk i transport odpadów	OŚRL/109/2004

[Dowód: akta kontroli str. 512]

8. Formy i zakres współpracy z marszałkiem województwa, starostą, Inspekcją Ochrony Środowiska i Inspekcją Handlową

Na temat współpracy Urzędu z marszałkiem, starostą, Inspekcją Ochrony Środowiska i Inspekcją Handlową w tworzeniu i nadzorowaniu systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz odzysku i recyklingu tych odpadów, Burmistrz Miasta – Ludwik Jagoda podał, że: „(...)gmina Bieruń nie współpracowała w sposób ciągły w tym zakresie z żadną

z wymienionych instytucji. Prowadzone były tylko dorywcze działania ze Starostwem Bieruńsko – Lędzińskim, których efektem była partycypacja Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kosztach zakupu samochodu do selektywnej zbiórki odpadów z posesji, dla Bieruńskiego Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej. Zakup sfinalizowano w sierpniu 2001 r. Dotacja wynosiła 132 480 zł.

Pracownicy Urzędu brali udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez Urząd Marszałkowski w zakresie gospodarki odpadami: np. Kierownik Referatu Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa w dniu 03.06.2002 r. uczestniczył w Konferencji na temat utylizacji azbestu, a w dniu 18.02.2004 r. uczestniczył w Konferencji na temat ekologicznego spalania węgla, na której omawiane były, między innymi, sprawy utylizacji odpadów po spalonym węglu.”

[Dowód: akta kontroli str. 569-570]

9. Prawidłowość stosowania ustawy o zamówieniach publicznych

Opracowanie Programu

Zarządzeniem Nr 100/ZP/2002 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 19.09.2002 r. powołano Komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wybór wykonawcy zamówienia pn. „Wykonanie programu ochrony środowiska dla Gminy Bieruń”, w składzie:

Przewodniczący	- Grzegorz Plewniok
Zastępca Przewodniczącego	- Julia Guściora
Sekretarz	- Agata Uszok
Członek	- Mirosław Początek.

[Dowód: akta kontroli str. 571]

Wewnętrzna organizację oraz zasady postępowania w sprawach o zamówienia publiczne dokonywane w Urzędzie określał „Regulamin postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych przez dysponentów środków publicznych w Urzędzie Miejskim w Bieruniu i jednostkach organizacyjnych gminy” wprowadzony Uchwałą Nr 54/2002 Zarządu Miasta Bieruń z dnia 10.07.2002 r.

[Dowód: akta kontroli str. 573-582]

Na posiedzeniu w dniu 24 września 2002 r. Komisja Przetargowa ustaliła tryb i warunki przeprowadzenia postępowania przetargowego. Ogłoszenie o przetargu zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu w dniu 24.09.2002 r. oraz opublikowane zostało w lokalnym wydaniu „Dziennika Zachodniego” w dniu 2 października 2002 r. O przeprowadzeniu

postępowania o udzielenie zamówienia na opracowanie POŚ dokonano wpisu w *Rejestrze zamówień publicznych*, prowadzonym przez Referat Zamówień Publicznych Urzędu, w dniu 19 września 2002 r. w pozycji numer ZP.3401-74/2002.

[Dowód: akta kontroli str. 583-593]

W Opisie Istotnych Warunków Zamówienia (zwanym dalej „OIWZ”) określono m.in., iż w przetargu mogli brać udział tylko ci oferenci, którzy w latach 1999-2001 wykonali przynajmniej 2 tożsame zamówienia dla innych jednostek samorządowych lub rządowych. W załączniku nr 4 do OIWZ – Tematy, które obejmował będzie program ochrony środowiska - w punkcie nr 3 Gospodarka odpadami, wyszczególniono następujące zagadnienia:

- rozwiązanie problemu odpadów azbestowych
- rozwiązanie problemów związanych z innymi odpadami niebezpiecznymi
- rozwiązanie problemów związanych z odpadami organicznymi.

Kryterium wyboru oferty: cena 100%.

Termin realizacji umowy: do 16.12.2002 r.

Do upływu terminu składania ofert – 9.10.2002 r. godz. 9.45, do Urzędu wpłynęły 4 oferty:

- nr 1 – oferta „Lemitor” Pracownia Ochrony Środowiska R. i Z. Lewiccy z Wrocławia z ceną oferty 29.280 zł brutto,
- nr 2 – oferta Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Badawczego „INTEREKO” z Katowic z ceną oferty 24.278 zł brutto,
- nr 3 – oferta Głównego Instytutu Górnictwa z Katowic z ceną oferty 23.180 zł brutto,
- nr 4 – oferta Ekosystemu Śląsk Biuro Konsultingowe Ochrony Środowiska z Mysłowic z ceną oferty 35.380 zł brutto.

Komisja Przetargowa, w składzie trzyosobowym po wyłączeniu Grzegorza Plewnioka z przyczyn zdrowotnych, dokonała wyboru najkorzystniejszej oferty, oznaczonej numerem 3, złożonej przez GIG.

[Dowód: akta kontroli str. 594-614]

W dniu 9.10.2002 r. do instytucji, które złożyły oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nr ZP.3401-74/2002, Burmistrz Miasta wystosował pismo z informacją o dokonaniu wyboru przez Komisję Przetargową oferty GIG, z określeniem ceny brutto. Ogłoszenie o wynikach postępowania zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu.

[Dowód: akta kontroli str. 622-631]

W dniu 22 października 2002 r. podpisana została umowa nr ZP.3420-92/2002 pomiędzy Urzędem, reprezentowanym przez Burmistrza Ludwika Jagodę i Zastępcę Burmistrza Jana Podleśnego, a Głównym Instytutem Górnictwa w Katowicach. W § 1 umowy podano, iż przedmiot umowy stanowiło „...wykonanie programu ochrony środowiska dla Miasta Bieruń”. Termin rozpoczęcia realizacji umowy ustalony został na dzień 22 października 2002 r., zaś termin zakończenia na dzień 16 grudnia 2002 r. W umowie określono wartość zamówienia wynoszącą 23.180 zł brutto. Nadzór nad realizacją postanowień umowy ze strony Urzędu powierzony został Grzegorzowi Plewniokowi.

W § 3 umowy zapisano, iż: „(...)Zamawiający dostarczył Wykonawcy formularz istotnych warunków zamówienia, zawierający między innymi istotne dla Zamawiającego postanowienia i zobowiązania Wykonawcy oraz, że są one wprowadzone wraz z ofertą Wykonawcy do niniejszej umowy w trybie zamówienia publicznego.”

[Dowód: akta kontroli str. 615-617]

Termin zakończenia przedmiotu umowy z dnia 16.12.2002 r. na dzień 15.01.2003 r. został zmieniony Aneksm Nr 1 z dnia 10.12.2002 r. Burmistrz Miasta wyjaśnił, że: „Podpisanie tego aneksu, wydłużającego termin wykonania opracowania wynikało z możliwości uzyskania przez gminę 100% dofinansowania przez WFOŚiGW Katowice wydatków poniesionych na wykonanie programu.”

[Dowód: akta kontroli str. 126, 618-619]

W protokole zdawczo-odbiorczym z dnia 13.01.2003 r. podpisanym ze strony Urzędu przez Kierownika ROŚRiL, w uwagach i zastrzeżeniach do wykonania przedmiotu umowy zapisano cyt. „Wykonawca zobowiązuje się do usunięcia usterek i wprowadzenia stosownych zmian wg zaleceń Zamawiającego w terminie nieprzekraczalnym 10.02.2003.”

[Dowód: akta kontroli str. 635]

W dniu 14 stycznia 2003 r. GIG wystawił fakturę VAT nr 480108/352/03 za wykonanie POŚ na kwotę 23.180 zł, określając termin płatności na 7.02.2003 r. Na odwrocie faktury Grzegorz Plewniok potwierdził wykonanie Programu zgodnie z umową. Płatności faktury dokonano w dniu 6 lutego 2003 r.

[Dowód: akta kontroli str. 620-621]

Segregacja indywidualna

Wnioskiem z dnia 12.08.2003 roku Grażyna Kozieł – Zastępca Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej przekazała do Referatu Zamówień Publicznych wnioski w sprawie uruchomienia procedury postępowania o udzielenie zamówienia publicznego dla zlecenia „Segregacji indywidualnej w gminie Bieruń” na lata 2004-2005.

We wniosku określono szacunkową wartość zamówienia (bez Vat) wynoszącą 236.542,80 zł tj. 54.252,94 Euro wg kursu 4,36 z dnia 12.08.2003 r.

Prognozowany tryb postępowania: przetarg nieograniczony.

[Dowód: akta kontroli str. 636]

Zarządzeniem Nr 60/ZP/2003 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 18.08.2003 r. powołano Komisję do przeprowadzenia ww. postępowania w składzie:

1. Przewodniczący - Katarzyna Plewniok,
2. Zastępca przewodniczącego - Iwona Jurzak
3. Sekretarz - Mirosław Początek,
4. Członek - Jan Podleśny.

Na posiedzeniu w dniu 03.09.2003 r. Komisja Przetargowa ustaliła tryb i warunki przeprowadzenia postępowania przetargowego. Ustalono m.in.: cyt.

- *przeprowadzić postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego(...),*
- *warunki wymagane dla oferentów:*
  - a) *spełnią wszystkie wymagania wynikające z oświadczeń, których listę przedstawiono w punkcie „Wymagane oświadczenia” oraz inne wymagania formalne określone SIWZ i ustawą,*
  - b) *zapewnią wykonanie usługi sprawnym technicznie sprzętem, wymienionym w załączniku nr 4 SIWZ,*
  - c) *wykonali w okresie od I.2000 do XII.2002 z należytą starannością usługi dotyczące segregacji surowców wtórnych o łącznej wartości minimum 50.000 zł brutto,*
  - d) *zapewnią wykonanie usługi zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, a w szczególności ustaw: „o utrzymaniu czystości i porządku w gminach” z dnia 13 września 1996 r., „o odpadach” z dnia 27 kwietnia 2001r.”*

[Dowód: akta kontroli str. 637-638]

Referat Zamówień Publicznych poinformował Wydział Finansowy o cenie egzemplarza Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia wynoszącej 4,50 zł i wysokości wadium 4.000 zł, które musiało być wniesione przez oferentów w nieprzekraczalnym terminie do dnia 23.10.2003 r. do godziny 9.30.

[Dowód: akta kontroli str. 654]

Ogłoszenie o przetargu nieograniczonym pn. „Segregacja indywidualna w gminie Bieruń” umieszczone zostało w dniach 09.09.2003-23.10.2003:

- w siedzibie Urzędu – na tablicy ogłoszeń,
- na stronie internetowej Urzędu – www.um.bierun.pl,
- w Biuletynie Zamówień Publicznych.

W ogłoszeniu określono m.in.:

1. nazwę i adres zamawiającego,
2. rodzaj zamawianych usług,
3. wymagany termin realizacji zamówienia publicznego,
4. informację o warunkach wymaganych od wykonawców,
5. oświadczenie o stosowaniu preferencji krajowych,
6. określenie sposobu uzyskania formularza zawierającego specyfikację istotnych warunków zamówienia, a także jego cenę,
7. miejsce i termin składania ofert,
8. miejsce i termin otwarcia ofert,
9. kryterium oceny ofert,
10. kwotę i termin wniesienia wadium,
11. osoby uprawnione do kontaktów z oferentami.

[Dowód: akta kontroli str. 639-644]

W okresie od 10.09.2003 do 22.10.2003 formularze SIWZ pobrane zostały przez 14 oferentów.

W załączniku nr 4 do SIWZ zawarty został szczegółowy opis usług będących przedmiotem zamówienia, w tym m.in.

- zbiórka surowców wtórnych w workach wystawionych przed bramy, przekazanie do odzysku i recyklingu (posesje prywatne),
- opróżnianie kontenerów segregacyjnych, przekazanie do odzysku i recyklingu (osiedla, instytucje),

- rozwiezienie harmonogramów segregacyjnych,
- dostarczenie i rozwożenie worków.

Załącznik nr 7 do SIWZ zawierał wykaz dziesięciu rejonów objętych segregacją indywidualną, z wyszczególnieniem ulic w każdym rejonie.

W toku prowadzonego postępowania, dwóch oferentów zwróciło się z prośbą do Urzędu o doprecyzowanie niektórych zapisów zawartych w SIWZ. Treść pytań i udzielonych do nich wyjaśnień przesłana została, bez ujawniania źródła zapytania, do oferentów biorących udział w postępowaniu przetargowym.

[Dowód: akta kontroli str. 645-680]

Do upływu terminu składania ofert złożono 3 oferty:

1. Przedsiębiorstwa Techniki Sanitarnej ALBA Sp. z o.o. z Chorzowa, z ceną: 561.000 zł netto, 610.080 zł brutto.
2. Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. z Oświęcimia, z ceną: 454.000 zł netto, 486.800 zł brutto.
3. Bieruńskiego Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. z Bierunia, z ceną: 166.660 zł netto, 178.365,20 zł brutto.

Ww. oferenci dokonali wpłaty wadium w wysokości 4 tys. zł w terminie do 23.10.2003 r. godz. 9.30.

Z przeprowadzenia postępowania sporządzony został protokół postępowania o zamówienie publiczne, zatwierdzony przez Burmistrza Miasta. W załączonych do protokołu drukach zawarto szczegółową analizę ofert. Członkowie Komisji Przetargowej złożyli oświadczenia wymagane art. 20 ustawy o zamówieniach publicznych.

Na podstawie art. 19 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy o zamówieniach publicznych oferta nr 1 została wykluczona z postępowania. O wykluczeniu z postępowania Burmistrz Miasta zawiadomił wykluczonego wykonawcę, pismem nr GK/PM/7050/127/2003 z dnia 6.11.2003 r., podając:

„(...)Zgodnie z pkt. 8c SIWZ w ubieganiu się o udzielenie zamówienia mogli uczestniczyć wykonawcy, którzy wykonali w okresie od I.2000 r. do XII.2002 r. z należytą starannością usługi dotyczące segregacji surowców wtórnych o łącznej wartości min. 50.000 zł.(...) Określając termin realizacji niezgodnie z załączonym wzorem (wykraczając poza okres realizacji wskazany w pkt. 8c, 10e, zał. 11 SIWZ) nie można stwierdzić spełnienia przez Waszą Spółkę warunku wykonania w okresie od I.2000 r. do XII.2002 r. usług dotyczących segregacji surowców wtórnych o łącznej wartości min. 50.000 zł brutto.”

Komisja Przetargowa dokonała wyboru najkorzystniejszej oferty – oznaczonej numerem 3 – i w dniu 5.11.2003 r. zakończyła swoje prace. Oferenci biorący udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zostali powiadomieni o wyborze najkorzystniejszej oferty, pismem z dnia 6.11.2003 r., w którym wskazano nazwę oraz adres wykonawcy, którego ofertę wybrano, oraz cenę. Ogłoszenie o wynikach przetargu wywieszone zostało na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz zamieszczone zostało na stronie internetowej Urzędu i w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Na podstawie dokonanego wyboru oferty, w dniu 22.11.2003 r. została zawarta umowa nr ZP.3420-79/2003 pomiędzy Urzędem, reprezentowanym przez Burmistrza i Skarbnika Miasta, a Bieruńskim Przedsiębiorstwem Inżynierii Komunalnej, której przedmiotem była „Segregacja indywidualna w gminie Bieruń” w okresie od 02.01.2004 do 31.12.2005 r. Wartość umowy: 178.365,20 zł brutto.

W dniu 27.11.2003 r. Urząd dokonał zwrotu wadium oferentom, których ofert nie wybrano.

[Dowód: akta kontroli str.681-736]

Poniższe zestawienie przedstawia udzielone przez Urząd w latach 2001 i 2002 zamówienia publiczne, w wyniku których zawarto umowy o „Segregację indywidualną w gminie Bieruń” na lata 2002 i 2003:

	2002	2003
Nr postępowania	ZP.3401-66/2001	ZP.3401-87/2002
Tryb postępowania	przetarg nieograniczony	przetarg nieograniczony
Przedmiot (nazwa z wniosku ws. uruchomienia procedury postępowania o udzielenie zamów. publicznego)	„Obsługa segregacji surowców wtórnych, liści, odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych”	„Segregacja indywidualna w gminie Bieruń”
Wartość szacunkowa zamówienia	netto: 106.000 zł tj. 29.444,44 euro wg kursu z dn. 22.11.2001	netto: 115.618,07 zł tj. 29.049,77 euro wg kursu z dn. 29.11.2002
Zarządzenie Burmistrza/skład Komisji Przetargowej	Zarządzenie nr 78/ZP/2001 z 26.11.2001 r.; Komisja: Przewodn.: Jan Stocki Z-ca przewodn.: Grażyna Kozieł Sekretarz: Mirosław Początek Członek: Jan Podleśny	Zarządzenie nr 120/ZP/2002 z 29.11.2002 r.; Komisja: Przewodn.: Mirosław Początek Z-ca przewodn.: Katarzyna Plewniak Sekretarz: Iwona Jurzak Członek: Jan Podleśny

Data ogłoszenia o przetargu	tablica ogłoszeń UM w Bieruniu: od 10.12.2001 do 18.12.2001	tablica ogłoszeń UM w Bieruniu oraz na stronie internetowej: od 3.12.2002 do 11.12.2002
Termin składania ofert	18.12.2001 godz. 10.00	11.12.2002 godz. 9.30
Termin otwarcia ofert	18.12.2001 godz. 10.30	11.12.2002 godz. 10.00
Kryterium oceny	cena: 100 %	cena: 100 %
Oświadczenie o stosowaniu preferencji krajowych	tak	tak
Nazwa oferenta/Data wpływu oferty	1. Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Bojszowy – 18.12.2001 godz. 9.30; 2. Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o., Bieruń – 18.12.2002 godz. 9.35	1. Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o., Bojszowy – 11.12.2002 godz. 9.10; 2. Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o., Bieruń – 11.12.2002 godz. 9.20
Wartość oferty brutto	Ad. 1 106.340,00 zł netto, 113.783,80 zł brutto Ad. 2 105.000,00 zł netto, 112.350,00 zł brutto	Ad. 1 196.300,00 zł netto, 210.041,00 zł brutto Ad. 2 115.050,00 zł netto, 123.103,50 zł brutto
Wybrany oferent	Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o.	Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o.
Nr umowy i data zawarcia	ZP.3420-109/2001 z 28.12.2001 r.	ZP.3420-108/2002 z 20.12.2002 r.

[Dowód: akta kontroli str.737-825]

Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń kontrolerzy poinformowali Burmistrza Miasta Bieruń o przysługującym mu prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu kontroli, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK). W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni - zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK - biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;

- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do księgi ewidencji kontroli w pozycji numer 1.